

Ελλάδα Γαλλία

Κινηματογραφικές
συναντήσεις

ΤΑΙΝΙΟΘΗΚΗ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
> ΜΟΥΣΕΙΟ
ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ

9-23.
9.2021

Λαΐς

Θερινός

Κινηματογράφος

ΣΥΝΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ

online.tainiothiki.gr

Αφιέρωμα
Ελλάδα–Γαλλία: Κινηματογραφικές συναντήσεις

Επιμέλεια αφιερώματος
Μαρία Κομνηνού

Επιλογή ταινιών
και προγραμματισμός
Μαρία Κομνηνού
Φαίδρα Παπαδοπούλου
Ιάκωβος Σκενδερίδης

Συντονισμός και
Οργάνωση Παραγωγής
Δήμητρα Αράπογλου

Βοηθός παραγωγής
Μιχάλης Αστράς

Υπεύθυνη γραφείου διοίκησης
Σμάρω Σταυροπούλου

Οικονομικό τμήμα
Βασίλης Μπίμπας

Υπεύθυνη γραφείου τύπου
και επικοινωνίας
Ευάννα Βενάρδου

Διαχείριση ιστοσελίδας,
online platform & social media
Ιωάννα Ι. Πιπίδη

Υπεύθυνη δημοσίων σχέσεων
και συντονισμός παρουσιάσεων
συζητήσεων
Ελίζα Σόρογκα

Υπεύθυνος διακίνησης ταινιών
Ιάκωβος Σκενδερίδης

Υπεύθυνος προβολών
Τάσος Αδαμόπουλος

Παραγωγή τρέιλερ, βίντεο
και μεταφράσεις
Στέφανος Μίνογλου

Ραδιοφωνικό προωθητικό σποτ
Δημήτρης Βραχνός

Μετάφραση/Υποτιλισμός
«Νεανικό Πλάνο - Subtitles»

Γενική υπεύθυνη μετάφρασης/
υποτιλισμού αφιερώματος
Κατερίνα Ζαμπέλη

Υπεύθυνος μετάφρασης/
υποτιλισμού αφιερώματος
Παντελής Παντελόγλου

Υπεύθυνη έκδοσης
Μαρία Κομνηνού

Συντονισμός έκδοσης/web/
online platform
Σάββας Καρέλης

Συγγραφή, επιμέλεια και
μετάφραση κειμένων
Ιουλία Μέρμηγκα

Διόρθωση κειμένων
Δήμητρα Σαμίου

Κείμενα καταλόγου
Μαρία Κομνηνού

Ιουλία Μέρμηγκα
Ιάκωβος Σκενδερίδης
Φαίδρα Παπαδοπούλου

Υπεύθυνη βιβλιοθήκης/αρχείου
Κατερίνα Γεωργίου

Δημιουργική εικόνα &
σχεδιασμός εντύπου
Βάσω Αβραμοπούλου
A4 Design

Ελλάδα – Γαλλία

Κινηματογραφικές συναντήσεις

Από την ίδρυσή της, η Ταινιοθήκη της Ελλάδος αποτελεί ένα αναντικατάστατο χώρο συναντήσεων για τον κινηματογράφο στην Αθήνα. Το έτος 2021, που σηματοδοτεί τη διακοσιοστή επέτειο της Ελληνικής Επανάστασης, η Ταινιοθήκη συμφώνησε με αμεσότητα στην από κοινού με την Πρεσβεία της Γαλλίας στην Ελλάδα διοργάνωση ενός εορτασμού των δεσμών φιλίας, διαλόγου και δημιουργίας που ενώνουν τις δύο χώρες μας. Θα ήθελα, εκ μέρους της Γαλλίας, να την ευχαριστήσω θερμά.

Ο κινηματογράφος, από τις αρχές του, υπήρξε ένα διεθνές μέσο επικοινωνίας, ιδιαίτερα μεταξύ της Γαλλίας και της Ελλάδας. Οι δεσμοί μεταξύ των κινηματογραφιστών των δύο εθνών, καθώς και μεταξύ των δύο βιομηχανιών, είναι εξαρχής ισχυροί και γόνιμοι.

Αυτές οι ελληνο-γαλλικές αλληλεπιδράσεις συνιστούν το κατευθυντήριο νήμα του αφιερώματος που παρουσιάζεται στην Ταινιοθήκη: πώς το ελληνικό φαντασιακό ενέπνευσε τους Γάλλους δημιουργούς; Ποιες γαλλικές επιρροές αλλά και ποια γαλλική παιδεία ανακαλύπτει κανείς στους Έλληνες δημιουργούς; Ποιες είναι οι θεσμικές σχέσεις μεταξύ των δύο Ταινιοθηκών; Είναι γνωστή η φιλία και ο αμοιβαίος θαυμασμός που συνέδεαν την Αγλαΐα Μητροπούλου με τον Ανρί Λανγκλουά.

Η Γαλλία διαδραμάτισε μοναδικό ρόλο ως χώρα υποδοχής, κατά τα σκληρά χρόνια του εμφυλίου πολέμου και της χούντας. Ήταν και συνεχίζει να είναι ένας τόπος μαθητείας. Είναι ευαίσθητη στις τάσεις που διατρέχουν την ελληνική κινηματογραφική δημιουργία. Η Ελλάδα, από την πλευρά της, δεν παύει να ανανεώνεται ως πηγή έμπνευσης και μορφικής αναζήτησης: η δημιουργική δύναμη του σύγχρονου ελληνικού κινηματογράφου αποτελεί μια από τις πιο εντυπωσιακές εκφάνσεις του.

Η συνεργασία μεταξύ γαλλικών και ελληνικών θεσμών είναι υποδειγματική. Αποδίδει θαυμαστά αποτελέσματα, όπως η αποκατάσταση, από κό-

πιες που βρέθηκαν στη Γαλλική Ταινιοθήκη, της ταινίας *Οι Απόκληδες των Αθηνών* που προβλήθηκε το 2020 στην Αθήνα.

Οι ταινίες του αφιερώματος **Ελλάδα–Γαλλία: Κινηματογραφικές συναντήσεις** φιλοδοξούν να αποτελέσουν μια επισκόπηση του κοινού παρελθόντος μας, αλλά και ένα στοχασμό για τις δυνατότητες ενός κοινού μέλλοντος, ώστε να επιτρέψουμε σε νέες φωνές να αναδυθούν και να προτείνουν το δικό τους όραμα για τον κόσμο. Αν υπάρχει κάτι που χαρακτηρίζει τα κινηματογραφικά σύμπαντα τόσο των Γάλλων όσο και των Ελλήνων, στο παρελθόν αλλά και στο παρόν, είναι πραγματικά η ιδιαιτερότητα τους, η διακριτή, εναλλακτική οπτική τους και η ανεξαρτησία τους. Αυτή την πλούσια διαφοροποίηση είναι που υπερασπίζεται η «πολιτιστική εξαίρεση» και στις δύο χώρες.

Πέρα από το αφιέρωμα, η Γαλλία θα συνεχίσει να είναι για την Ελλάδα ένας εταίρος στο επίπεδο της δημιουργίας, της διανομής και της εκπαίδευσης. Οι δύο χώρες μας πρέπει να συνεχίσουν να εργάζονται από κοινού ώστε να διασφαλίσουν τη μοναδική θέση του κινηματογράφου που είναι βιομηχανία, αλλά συνάμα σταυροδρόμι των ονείρων και των ελευθεριών μας.

Εύχομαι σε όλες και σε όλους ένα εξαιρετικό αφιέρωμα!

Patrick Maisonnave

Πρέσβης της Γαλλίας στην Ελλάδα

Σκόπευα να επισκεφθώ τους Δελφούς, όταν η Μαρία Κομνηνού, διευθύντρια της ελληνικής Ταινιοθήκης, μου υπενθύμισε τον εορτασμό των 200 χρόνων από την απελευθέρωση του Ελληνικού Έθνους, με τη συμμετοχή της Γαλλικής Πρεσβείας, της Γαλλικής Ταινιοθήκης και της Ταινιοθήκης της Ελλάδος.

Γιατί ο κινηματογράφος; Γιατί η Γαλλία;

Δελφοί, ελληνική μεγαλοφυΐα: τι μεγαλείο, πόση συγκίνηση, πόση τροφή για σκέψη πάνω στο παρελθόν, το παρόν, και τι κίνητρο για απολογισμό, όσο παράτολμος και αν είναι αυτός.

Δελφοί, ο τόπος όπου το παν-ελληνικό πνεύμα αναβίωνε κατά τη διάρκεια των εορτασμών του Απόλλωνα, Θεού του Ήλιου και της μουσικής. Ένα παράδειγμα για στοχασμό.

Δελφοί, όπου η γαλλική τεχνογνωσία έφερε στο φως και στα μάτια του κόσμου όλου αιώνες ελληνικού πολιτισμού, όχι για να τον υφαρπάξει, αλλά για να τον προσφέρει στους κληρονόμους του, που δεν είχαν τότε τις γνώσεις για τέτοιου είδους αρχαιολογικές έρευνες. Την ίδια ώρα που ο βρετανός Έλγιν λεηλατούσε, λήστευε και κατέστρεφε τον Παρθενώνα για να κατακλέψει τα αγάλματα και να τα πουλήσει στη χώρα του, τη διακεκριμένη κλεπταποδόχο.

Οι Γάλλοι δεν υπήρξαν πάντα οι ιδανικοί φίλοι που κάποιος ονειρεύεται, αλλά τα όνειρα δημιουργούνται στον ύπνο. Και με την αφύπνιση ανακαλύπτει κανείς ότι η φιλία τους είναι πιο σημαντική από όλες τις άλλες, η αλληλεγγύη τους η πιο πιστή, η φιλοξενία τους η πιο ανιδιοτελής, και οι πολιτιστικές ανταλλαγές οι πιο γόνιμες.

Στη Γαλλία, πάνε 126 χρόνια από τη γέννηση της κινούμενης εικόνας, του κινηματογράφου. Σ' αυτόν, οι έλληνες κινηματογραφιστές και οι δημιουργίες τους βρήκαν τη θέση τους, τη συμπάθεια, ακόμα και τον θαυμασμό των γάλλων θεατών.

Η ιδέα της Cinémathèque, άλλης μιας ελληνικής ρίζας λέξης που εμπνεύστηκε ο Ανρί Λανγκλουά στο Παρίσι, υιοθετήθηκε στην Αθήνα από την Αγλαΐα Μητροπούλου, την οποία ο Λανγκλουά θαύμαζε και υποστήριζε πάντα με αποφασιστικότητα. Από τότε, οι σχέσεις αυτές δεν διακόπηκαν ποτέ, για να φτάσουν στο σημερινό εορτασμό των 200 χρόνων από την Επανάσταση και την απελευθέρωση της Ελλάδας.

Ταινιοθήκη όπως Βιβλιοθήκη: χώρος απόλαυσης της ανακάλυψης, χώρος απόλαυσης της μάθησης, χώρος επιλογής ταινιών για την ευχαρίστηση του καθενός. Με τις κινηματογραφικές δημιουργίες, μια ταινιοθήκη γίνεται εξίσου χώρος για τον εορτασμό των ευτυχισμένων και συναρπαστικών στιγμών τόσο του παρόντος όσο και του παρελθόντος. Για το λόγο αυτό, πρέπει να περισώσουμε τα κινηματογραφικά έργα, να τα αποκαταστήσουμε και πάνω απ' όλα να τα δείχνουμε, που είναι και ο βασικός ρόλος μιας ταινιοθήκης.

Κάθε χώρα πρέπει να έχει τη δική της παραγωγή κινηματογραφικών ταινιών: μνήμες ζωής, μέσα από τις οποίες ο καθένας βλέπει τον εαυτό του και τον ανακαλύπτει. Η Γαλλία είναι παραδειγματική χώρα σε ότι αφορά την πολιτική και κοινωνική βούληση για μια εθνική παραγωγή. Ίδρυσε μια εξαιρετική και μοναδική ταινιοθήκη στον κόσμο.

Η Ελλάδα έχει κι αυτή την Ταινιοθήκη της. Είναι σημαντική και αξιόλογη. Όμως, η Ελλάδα διαθέτει την κινηματογραφική παραγωγή που απαιτεί το ταλέντο των δημιουργών της; Και αν όχι, γιατί; Άραγε, τι θα χρειαζόταν να γίνει για να της προσφερθεί η δυνατότητα μιας τέτοιας παραγωγής για τον εορτασμό αυτών των 200 χρόνων απελευθερωμένου πολιτισμού.

Κώστας Γαβράς

Σκηνοθέτης και Πρόεδρος της Γαλλικής Ταινιοθήκης

Η Ταινιοθήκη της Ελλάδος, στο πλαίσιο του εορτασμού των 200 χρόνων από την Ελληνική Επανάσταση του 1821, διοργανώνει από κοινού με τη Γαλλική Πρεσβεία και το Γαλλικό Ινστιτούτο της Αθήνας, το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, καθώς και τη Γαλλική Ταινιοθήκη το αφιέρωμα **Ελλάδα– Γαλλία: Κινηματογραφικές συναντήσεις**.

Η ελληνογαλλική φιλία που σφυρηλατήθηκε αρχικά κατά τη διάρκεια της Επανάστασης του 1821, με τη δημιουργία ενός δυνατού φιλελληνικού κινήματος στη Γαλλία, άφησε ως παρακαταθήκη μια συνεχή και γόνιμη επαφή στον πνευματικό κόσμο των δύο χωρών. Αποτέλεσμα αυτού του διαλόγου και της στενής φιλίας μεταξύ του Ανρί Λανγκλουά, ιδρυτή της Γαλλικής Ταινιοθήκης, και της κριτικού κινηματογράφου Αγλαΐας Μπτροπούλου, ήταν η δημιουργία της Κινηματογραφικής Λέσχης Αθηνών που αργότερα αποτέλεσε τον πυρήνα για την ίδρυση της Ταινιοθήκης της Ελλάδος. Αυτή η στενή σχέση συνεχίστηκε και μετά το θάνατο των δυο πρωταγωνιστών της και εξακολουθεί να παράγει σημαντικές συνεργασίες μέχρι σήμερα, με τον Κώστα Γαβρά ως πρόεδρο της Γαλλικής Ταινιοθήκης.

Στις δεκαετίες 1950 και 1960, η Κινηματογραφική Λέσχη διοργάνωνε προβολές κλασικών αριστουργημάτων, τα οποία στέλνονταν από τη Γαλλική Ταινιοθήκη στη μικρή κόρη της, την Ταινιοθήκη της Ελλάδος. Με αναφορά σε αυτό το πρώτο κύμα κινηματογραφοφιλίας στην Ελλάδα, στην ενότητα **Διάλογος μεταξύ Ταινιοθηκών: από τον Ανρί Λανγκλουά, τον Κλοντ Μπερί και τον Ζαν Ρους στον Κώστα Γαβρά**, περιλαμβάνονται ταινίες των κινηματογραφικών πρωτοποριών του Μεσοπολέμου, αποκαταστημένες από τη Γαλλική Ταινιοθήκη (*Διάλειμμα, Η πτώση του οίκου των Άσερ, Η σκύλα, Διαγωγή μηδέν*).

Το δεύτερο κύμα της ελληνικής κινηματογραφοφιλίας αναπτύχθηκε στην περίοδο της δικτατορίας και σηματοδοτήθηκε από τη δημιουργία του Νέου Ελληνικού Κινηματογράφου (ΝΕΚ) που αντλούσε έμπνευση από τη γαλλική *Nouvelle Vague*. Σε αυτό το πλαίσιο, προβάλλονται οι ταινίες των

πρωτεργατών του κινήματος Ζαν Λικ Γκοντάρ (*Με κομμένη την ανάσα*) και Φρανσουά Τρυφώ (*Αμερικανική νύχτα*), καθώς και του Ερίκ Ρομέρ (*Μια νύχτα με τη Μοντ*) και του Άλεν Ρενέ (*Μυριέλ*). Προβάλλονται επίσης ταινίες σημαντικών δημιουργών όπως *Ο πορτοφολάς* του Ρομπέρ Μπρεσόν, *Οι διακοπές του κυρίου Ιλό* του Ζακ Τατί και *Ξάδελφος, ξαδέλφη, πιρόγα γόνδολα* του Ζαν Ρους.

Όπως αναφέρει ο Λανγκλουά, οι έλληνες σκηνοθέτες «πήγαιναν στη Λέσχη, για να ανασάνουν κινηματογράφο». Ένας από αυτούς, ήταν και ο Μιχάλης Κακογιάννης, στενός φίλος και συνεργάτης της Μπτροπούλου. Για τον εορτασμό των εκατό χρόνων από την γέννησή του, προβάλλουμε την ταινία *Αλέξης Ζορμπάς*.

Η Λέσχη, στο νεοκλασικό κτίριο της οδού Κανάρη, ήταν το στέκι των νέων τότε σκηνοθετών. Μάθαιναν κινηματογράφο, όπως οι Γάλλοι, σύμφωνα με τον Γκοντάρ, «μάθαιναν να κάνουν ταινίες, βλέποντας ταινίες στη Σινεματέκ». Επιπλέον, πολλοί έλληνες σκηνοθέτες σπούδασαν σε κινηματογραφικές σχολές στη Γαλλία. Στο πλαίσιο της δεύτερης αυτής κινηματογραφοφιλίας, στην ενότητα **Γαλλικές επιρροές στον ελληνικό κινηματογράφο** προβάλλονται ταινίες του ΝΕΚ και του σύγχρονου ελληνικού κινηματογράφου. Στην ταινία του *Οι κυνηγοί*, ο μείζων σκηνοθέτης και διανοούμενος Θόδωρος Αγγελόπουλος, επιχειρεί τη δικαίωση του καταπιεσμένου παρελθόντος. Επίσης, οι ταινίες των άλλων εκπροσώπων του ΝΕΚ, του Νίκου Παναγιωτόπουλου (*Χρώματα της Ίριδος*), του Κώστα Φέρρη (*Δύο φεγγάρια τον Αύγουστο*), της Τώνιας Μαρκετάκη (*Ιωάννης ο βίαιος*) και της Φρίντας Λιάππα (*Μια ζωή σε θυμάμαι να φεύγεις*) μαρτυρούν έντονες επιρροές από το γαλλικό Νέο Κύμα, όπως επίσης το πολιτικό θρίλερ *Κιέριον* του Δήμου Θέου, καθώς και το *Περί έρωτος* της Μαρίας Γαβαλά και του Θόδωρου Σούμα. Επίσης, προβάλλεται το *Μπλόκο* του σημαντικού θεωρητικού του κινηματογράφου, εγκατεστημένου στη Γαλλία, Άδωνι Κύρου, καθώς και το ντοκιμαντέρ *Γράμμα από το Σαρλερουά* του Λάμπρου Λιαρόπουλου, το οποίο πραγματοποιήθηκε με τη συνδρομή του Λανγκλουά.

Στον 21ο αιώνα, μια σειρά σκηνοθετών με σπουδές στη Γαλλία, θα χαράξουν δικούς τους δρόμους. Η Στέλλα Θεοδωράκη ανακαλύπτει τη μοίρα του πλάνητα στο τοπίο της σύγχρονης Αθήνας (*Παρά λίγο, παρά πόντο, παρά τρίχα*). Ο Θάνος Αναστόπουλος (*Διόρθωση*) αρθρώνει έναν ουμανιστικό λόγο, κοντά στις διδαχές του Μπρεσόν, που αντιτίθεται στους ρατσιστικούς ηθικούς κανόνες των κυρίαρχων ΜΜΕ, ενώ η Εύα Στεφανή (*Λουόμενοι*) αποτίνει φόρο τιμής στον Ζαν Ρους, συζητώντας τις επιδράσεις του ανθρωπολογικού κινηματογράφου στο έργο της.

Στις ταινίες της ενότητας **Η Ελλάδα στις γαλλικές παραγωγές** αποτυπώνεται ο τρόπος με τον οποίο το ελληνικό πνεύμα αλλά και οι ιστορικές περιπέτειες του νεότερου ελληνισμού ενέπνευσαν γάλλους σκηνοθέτες ή Έλληνες της διασποράς στη Γαλλία. Η ελληνική μυθολογία ενέπνευσε τον Ζαν Κοκτώ στην ταινία *Η διαθήκη του Ορφέα*. Ο Ζαν-Ντανιέλ Πολέ δημιούργησε ποιητικά ντοκιμαντέρ σχετικά με τα αρχαιολογικά μνημεία της Ελλάδας, υπερβαίνοντας το φολκλόρ και την εύκολη πολιτισμική μνήμη (*Μεσόγειος, Βάσσεις, Η τάξη, Τρεις μέρες στην Ελλάδα*). Εξάλλου, από αυτή την αναδρομή δεν μπορεί να λείπει μια αναφορά στον Ροβήρο Μανθούλη (*Ο ελληνικός εμφύλιος πόλεμος*) που έκανε λαμπρή καριέρα στον κινηματογράφο και την τηλεόραση στη Γαλλία. Επίσης, ο Κώστας Γαβράς, με την ταινία *Z*, σηματοδότησε μια αναγέννηση του πολιτικού κινηματογράφου, αναπτερώνοντας τις ελπίδες των Ελλήνων για ελευθερία. Τέλος, προβάλλεται η γαλλική παραγωγή *Ο Χριστός ξανασταυρώνεται* του λάτρη της Ελλάδας Ζιλ Ντασέν.

Η Ταινιοθήκη της Ελλάδος έδινε πάντοτε ξεχωριστή θέση στον πειραματικό κινηματογράφο. Τρεις ελληνίδες δημιουργοί με μεγάλη πορεία στον αντι-αφηγηματικό και σωματικό κινηματογράφο είναι η Αντουανέττα Αγγελίδη και οι εγκατεστημένες στο Παρίσι Μαρία Κλωνάρη και Κατερίνα Θωμαδάκη. Η Αγγελίδη θα μας παρουσιάσει την πρώτη της ταινία, *Παραλλαγές στο ίδιο θέμα*. Η Κατερίνα Θωμαδάκη θα μας παρουσιάσει την ταινία της Μαρίας Κλωνάρη *Κα. Οι Μυρωμένες*.

Επιπλέον, στις **Ειδικές προβολές**, προβάλλονται δύο ντοκιμαντέρ με θέμα το έργο του Ανρί Λανγκλουά. Επίσης, αποτίνουμε φόρο τιμής στο έργο του Γιώργου Αρβανίτη, του σημαντικού διευθυντή φωτογραφίας που αναδείχτηκε με τον ΝΕΚ, αλλά μετά εγκαταστάθηκε στο Παρίσι, κάνοντας διεθνή καριέρα, με την προβολή της ταινίας *Ο γιος του Αμίρ είναι νεκρός* του Ζαν-Ζακ Αντριέν. Προβάλλεται επίσης η ταινία *Ο κόσμος σου ανήκει* του γαλλο-έλληνα σκηνοθέτη Ρομέν Γαβρά. Η υποστήριξη των γαλλικών θεσμών στη νεώτερη γενιά σκηνοθετών αποτυπώνεται σε μια σειρά από έξι βραβευμένων ή επιλεγμένων ελληνικών ταινιών μικρού μήκους που έκαναν το ντεμπούτο τους στα Φεστιβάλ των Καννών και του Κλερμόν Φεράν (*Η απόσταση ανάμεσα στον ουρανό κι εμάς* του Βασίλη Κεκάτου, *Ηλεκτρικός κύκνος* της Κωνσταντίνας Κοτζαμάνη κ.ά.).

Σήμερα, πολλοί διανοητές μιλούν για το θάνατο του κινηματογράφου. Το έργο των ταινιοθηκών είναι να μηΐσουν το κοινό στην ιστορία του κινηματογράφου, αλλά με τέτοιο τρόπο ώστε οι θεατές να βιώσουν εκ νέου μια ξανακερδισμένη απόλαυση. Στον τομέα της διάσωσης, της αποκατάστασης και της ψηφιοποίησης κλασικών ταινιών, η σχέση με την Γαλλική Ταινιοθήκη και το CNC είναι αποφασιστικής σημασίας για τη συγκρότηση της νέας κινηματογραφοφιλίας και την επικαιροποίηση του ρόλου της Ταινιοθήκης της Ελλάδος ως θεματοφύλακα της κινηματογραφικής μνήμης. Αποκορύφωμα αυτής της αгаστικής συνεργασίας ήταν η αποκατάσταση και ψηφιοποίηση της ταινίας *Οι Απόκρυφες των Αθηνών* του Δημήτρη Γαζιάδη.

Η Ταινιοθήκη της Ελλάδος ευχαριστεί θερμά την κυρία Λίνα Μενδώνη, Υπουργό Πολιτισμού και Αθλητισμού, τον κύριο Πατρίκ Μεζονάβ, Πρόεδρο της Γαλλίας στην Ελλάδα και τον κύριο Κώστα Γαβρά, Πρόεδρο της Γαλλικής Ταινιοθήκης για τη συμβολή τους στην πραγματοποίηση αυτού του αφιερώματος.

Μαρία Κομνηνού

Προέδρος του Δ.Σ. της Ταινιοθήκης της Ελλάδος

1

Διάλογος μεταξύ Ταινιοθηκών:
από τον Ανρί Λανγκλουά,
τον Κλοντ Μπερί και τον Ζαν Ρους
στον Κώστα Γαβρά

Διάλειμμα

Entr'acte

Σκηνοθεσία

René Clair

Σενάριο

Francis Picabia,
René Clair

Φωτογραφία

Jimmy Berliet

Μουσική

Erik Satie

Ηθοποιοί

Jean Börlin,
Inge Friss,
Francis Picabia,
Marcel Duchamp,
Man Ray

Αποκατάσταση

Imagine Ritrovata
Bologna, CNC

Πηγή κόπιας

Fondation Jérôme
Seydoux-Pathé

Μυθοπλασία, 1924, Γαλλία, 22'

Ασπρόμαυρη, Βουβή

Η ντανταϊστική αυτή ταινία, απαρχή της λαμπρής σκηνοθετικής καριέρας του Ρενέ Κλερ, περιλαμβάνει παράλογες και ασύνδετες σκηνές ενός τρελού κυνηγητού, στις οποίες εμφανίζονται σημαντικές φυσιογνωμίες του παρισινού καλλιτεχνικού κόσμου: ο Φρανσίσ Πικαμπιά και ο Ερίκ Σατί μεταφέρουν ένα κανόνι, ο Μαρσέλ Ντισάν και ο Μαν Ρέι παίζουν σκάκι, ο Μαρσέλ Ασάτ και ο Ζορζ Σαρενσόλ ακολουθούν μια κηδεία, κ.ά. Η ταινία βασίστηκε σε ένα σενάριο του Πικαμπιά και προοριζόταν για το διάλειμμα σε μια παράσταση ντανταϊστικού μπαλέτου. Ο Πικαμπιά ανέθεσε στον Κλερ να τη σκηνοθετήσει και ο Ερίκ Σατί συνέθεσε τη μουσική, ακολουθώντας τον ρυθμό των πλάνων της ταινίας, για πρώτη φορά στην ιστορία του κινηματογράφου. Πρόκειται για μια ταινία που, σύμφωνα με τα λεγόμενα του Πικαμπιά, «δε σέβεται τίποτα άλλο, παρά το δικαίωμα να ξεκαρδιστεί κανείς στα γέλια».

Ο **Ρενέ Κλερ** (1898-1981) ήταν ένας σημαντικός σκηνοθέτης, σεναριογράφος, συγγραφέας και ηθοποιός. Αναγνωρίστηκε ως σκηνοθέτης βωβών ταινιών που ξεχώρισαν για το χιούμορ και τη φαντασία τους, ήδη από τη δεκαετία του 1920. Σημαντικές βωβές ταινίες του είναι η σουρεαλιστική ταινία επιστημονικής φαντασίας *Το Παρίσι που κοιμάται* (1924) (κυκλοφόρησε αργότερα και ως *Η αόρατη ακτίνα*) και το *Διάλειμμα* (1924), ενώ αξιοσημείωτη για την πλαισίωσή της με ήχο είναι η ταινία *Κάτω από τις στέγες του Παρισιού* (1930). Άλλες σημαντικές ταινίες του που συνδυάζουν το χιούμορ και το λυρισμό είναι: *Ζήτω η ελευθερία!* (1932), *Παντρεύτηκα μια μάγισσα* (1942) και *Δέκα μικροί νέγροι* (1945).

Η πτώση του οίκου των Άσερ *La chute de la maison Usher*

Σκηνοθεσία

Jean Epstein

Σενάριο

Jean Epstein, Luis Buñuel

Φωτογραφία

Georges Lucas, Jean Lucas

Μοντάζ

Jean Epstein

Ηθοποιοί

Jean Debucourt,
Marguerite Gance,
Charles Lamy,
Fourniez-Goffard,
Luc Dartagnan

Παραγωγή

Films Jean Epstein

Αποκατάσταση

Βασιλική Ταινιοθήκη του Βελγίου
(Cinémathèque Royale de
Belgique) και Γαλλική Ταινιοθήκη
(Cinémathèque française), σε
συνεργασία με την Ταινιοθήκη της
Μπολόνια (Cineteca del Comune
di Bologna), το Ολλανδικό Μουσείο
Κινηματογράφου (Nederlands
Filmmuseum) και το Εθνικό Αρχείο
Εικόνας - Ήχου του Μοντεβιδέο
(Archivo Nacional de la Imagen-
Sodre, Montevideo).

Πηγή κώπιας

Cinémathèque française

Μυθοπλασία, 1928, Γαλλία, 63'

Ασπρόμαυρη, Βουβή

Βασισμένη στα διηγήματα του Έντγκαρ Άλαν Πόε «Το οβάλ πορτρέτο» και «Η πτώση του οίκου των Άσερ» και σε σενάριο του Λουί Μπουνιουέλ, η αριστουργηματική αυτή ταινία αποτελεί ένα σπάνιο παράδειγμα για το πώς ο Επστάιν αξιοποίησε τις τότε γνωστές κινηματογραφικές τεχνικές για τη δημιουργία μιας στοιχειωμένης αλλά ταυτόχρονα ονειρικής ατμόσφαιρας. Ο Άλαν επισκέπτεται την έπαυλη των Άσερ. Ο Άσερ ζωγραφίζει τη φιλάσθενη σύζυγό του, η οποία μετά από λίγο πεθαίνει. Αρνείται να δεχτεί το θάνατό της, ώσπου όντως μια νύχτα εκείνη επιστρέφει. Ο Επστάιν, με αργή κίνηση, χαμηλές γωνίες λήψης, περίπλοκο φωτισμό, διπλοτυπίες κι άλλα οπτικά εφέ καθώς και με ρυθμικότητα στο μοντάζ αποδίδει με θαυμαστό τρόπο τη γοητική και απόκοσμη αίσθηση του Πόε. «Δεδομένου ότι η γαλλική ιμπρεσιονιστική σχολή θεωρούσε πάντα τον κινηματογράφο σαν μια οπτική συμφωνία, θα μπορούσαμε να θεωρήσουμε αυτή την ταινία του Επστάιν ως το κινηματογραφικό ισοδύναμο των έργων του Ντεμπισί», παρατήρησε ο Ανρί Λανγκλουά, ιδρυτής της Γαλλικής Ταινιοθήκης.

Ο **Ζαν Επστάιν** (1897-1953) θεωρείται, μαζί με τον Αμπέλ Γκανς, τον Μαρσέλ Λ' Ερμιέ και τη Ζερμέν Ντιλάκ, ένας από τους πρωτοπόρους σκηνοθέτες του μεσοπολεμικού κινήματος του γαλλικού ιμπρεσιονισμού και των σχετικών θεωριών του ρυθμού και της φωτογένειας της κίνησης. Αφού σκηνοθέτησε σημαντικές ιμπρεσιονιστικές ταινίες, όπως η *Πιστή καρδιά* (1923), στη διάρκεια της δεκαετίας του 1930 στράφηκε στο ντοκιμαντέρ. Εκτός από σκηνοθέτης υπήρξε θεωρητικός και φιλόσοφος του κινηματογράφου, γράφοντας βιβλία, όπως «Η νόσηση μιας μηχανής» (1946) και «Το πνεύμα του κινηματογράφου» (1955).

Διαγωγή μηδέν *Zéro de conduite: Jeunes diables au collège*

Σκηνοθεσία

Jean Vigo

Σενάριο

Jean Vigo

Φωτογραφία

Boris Kaufman

Μοντάζ

Jean Vigo

Μουσική

Maurice Jaubert

Ηθοποιοί

Jean Dasté,
Robert le Flon,
Du Verron,
Delphin Sirvaux,
Léon Larive

Παραγωγή

Franfilmdis, Argui-Film

Πηγή κώπιας

Gaumont

Μυθοπλασία, 1933, Γαλλία, 44'

Ασπρόμαυρη, Με ήχο, Γαλλικά

Δύο μαθητές, επιστρέφοντας στο οικοτροφείο αρρένων όπου μένουν εσώκλειστοι, αμέσως μετά τις καλοκαιρινές τους διακοπές, οργανώνουν μαζί με τα άλλα παιδιά μια ανταρσία ενάντια στην καταπίεση και τον αυταρχισμό του καθολικού σχολείου τους. Πέρα από την αντικληρική και αντιαυταρχική διάθεση της ταινίας, ο ποιητικός ρεαλισμός του Ζαν Βιγκό έγκειται στο ρευστό και δυναμικό μοντάζ, ενώ κορυφώνεται στη μαγική σκηνή που λαμβάνει χώρα το προηγούμενο βράδυ της εξέγερσης στον κοιτώνα, κατά την οποία τα παιδιά παίζουν μαξιλαροπόλεμο. Η ταινία περιέχει πολλά αυτοβιογραφικά στοιχεία και αποτέλεσε σημείο αναφοράς για τους σκηνοθέτες της γαλλικής Nouvelle Vague και του βρετανικού Free Cinema, όπως για παράδειγμα για την ταινία *Τα 400 χτυπήματα* (1959) του Φρανσουά Τρυφώ και για το *Εάν* (1968) του Λίντσεϊ Άντερσον, ενώ ήταν απαγορευμένη μέχρι το 1945.

Ο **Ζαν Βιγκό** (1905-1934) θεωρείται ένας από τους πιο σημαντικούς γάλλους σκηνοθέτες της δεκαετίας του 1930 που συνέβαλε στην εδραίωση του κινήματος του ποιητικού ρεαλισμού. Πως ενός δολοφονημένου αναρχικού δημοσιογράφου (με το ψευδώνυμο Μιγκέλ Αλμερίδα), πέρασε την εφηβεία του σε οικοτροφεία. Σε ηλικία 19 ετών πήγε στο Παρίσι για σπουδές και αρρώστησε από φυματίωση. Στα τέλη της δεκαετίας του 1920, πήγε στη Νίκαια και στην Κυανή Ακτή, όπου πρωτασχολήθηκε με τον κινηματογράφο και συνεργάστηκε με τον Μπόρις Κάουφμαν, αδελφό του ρώσου σκηνοθέτη Ντζίγκα Βερτόφ. Πέθανε σε ηλικία μόλις 29 ετών από φυματίωση. Πρόλαβε να γυρίσει μόνο τέσσερις ταινίες, των οποίων όμως η επίδραση στον μεταγενέστερο κινηματογράφο ήταν αξιοσημείωτη.

Η σκύλα La chienne

Σκηνοθεσία

Jean Renoir

Σενάριο

Jean Renoir, βασισμένο
στη νουβέλα του Georges
de La Fourchardière

Φωτογραφία

Theodor Sparkuhl

Μοντάζ

Denise Batcheff, Jean Renoir,
Marguerite Renoir

Ηθοποιοί

Michel Simon, Janie Marèse,
Magdeleine Bérubet, Georges
Flamant, Roger Gaillard

Παραγωγή

Nouvelles Éditions
de Films (NEF)

Αποκατάσταση

Les Films du Jeudi και
Γαλλική Ταινιοθήκη
(Cinémathèque française)
με την υποστήριξη του CNC
(Centre national du cinéma et de
l'image animée) και του Fonds
Culturel Franco-Américain.

Πηγή κώπιας

Les Films du Jeudi

Μυθοπλασία, 1931, Γαλλία, 96'

Ασπρόμαυρη, Με ήχο, Γαλλικά

Ένας εσωστρεφής ταμίας και ερασιτέχνης ζωγράφος, ο Μορίς Λεγκράν, παντρεμένος με μια κακόβουλη γυναίκα, ερωτεύεται τόσο δυνατά μια νεαρή πόρνη, τη Λουλού, ώστε αδυνατεί να δει ότι αυτή και ο μαστροπός της τον εκμεταλλεύονται όλο και περισσότερο, ώσπου πουλάνε τους πίνακές του σαν να τους έχει ζωγραφίσει η Λουλού. Όταν θα καταλάβει την πλεκτάνη, θα καταρρεύσει ηθικά και ψυχολογικά, γεγονός που στην ταινία σηματοδοτείται από το πλάνο της πλατείας, που είναι ίδιο με εκείνο της γνωριμίας του με τη Λουλού. Ο Ρενουάρ παρουσιάζει τους διπλασιασμούς στις προσωπικότητες των χαρακτήρων του με διαιρέσεις, διαχωρισμούς και αντανakλάσεις στα καθαρίσματά του και με κομψές κινήσεις της, υφαίνοντας μια εντέλει ειρωνική αφήγηση για τις ταξικές και έμφυλες διαφορές. Πρόκειται για τη δεύτερη ομιλούσα ταινία του Ρενουάρ, στην οποία έδειξε πώς ο κινηματογράφος μπορούσε να ξεφύγει από τις θεατρικές συμβάσεις.

Ο **Ζαν Ρενουάρ** (1894-1979) ήταν γιος του ιμπρεσιονιστή ζωγράφου Πιερ Ωγκύστ Ρενουάρ. Ήταν ένας από τους πρώτους σκηνοθέτες που αναγνωρίστηκε ως κινηματογραφικός δημιουργός, ενώ και σήμερα θεωρείται ένας από τους πιο σημαντικούς σκηνοθέτες του γαλλικού κινηματογράφου. Ως σκηνοθέτης και ηθοποιός έκανε περισσότερες από σαράντα ταινίες, από την περίοδο του βωβού κινηματογράφου μέχρι το τέλος της δεκαετίας του 1960. Οι ταινίες του *Η μεγάλη χίμαιρα* (1937) και *Ο κανόνας του παιχνιδιού* (1939) θεωρούνται ταινίες ορόσημο για την εξέλιξη της αμιγούς κινηματογραφικής έκφρασης. Ιδίως η τελευταία ταινία επηρέασε σκηνοθέτες όπως ο Αλέν Ρενέ, ο Φρανσουά Τρυφώ και ο Όρσον Ουέλς. Εξάλλου, φόρο τιμής στην ταινία *Ο κανόνας του παιχνιδιού* αποτέλεσε και η κατοπινή βραβευμένη ταινία του Ρόμπερτ Όλτμαν *Έγκλημα στο Γκόσφορντ Παρκ* (2001).

Με κορμένη την ανάσα À bout de souffle

Σκηνοθεσία

Jean-Luc Godard

Σενάριο

Jean-Luc Godard,
βασισμένο σε μια πρωτότυπη
ιδέα του François Truffaut

Φωτογραφία

Raoul Coutard

Μοντάζ

Cécile Decugis

Μουσική

Martial Solal

Ηθοποιοί

Jean Seberg,
Jean-Paul Belmondo,
Jean-Pierre Melville,
Jean-Luc Godard

Παραγωγή

Les Films Impéria,
Les Productions Georges
de Beauregard,
Société Nouvelle de
Cinématographie (SNC)

Αποκατάσταση

Εργαστήριο L'Image Retrouvée.
Με την υποστήριξη του CNC,
σε 4K

Πηγή κώπιας

Tamasa Distribution

Μυθοπλασία, 1960, Γαλλία, 90'

Ασπρόμαυρη, Με ήχο, Γαλλικά/Αγγλικά

Η ιστορία αφορά στην ερωτική, αμήχανη και αμφιθυμική σχέση δύο νέων, μιας αμερικανίδας φοιτήτριας, της Πατρίτσια (Τζίν Σίμπεργκ), και ενός γάλλου μικροεγκληματία, του Μισέλ Πουακάρ (Ζαν Πολ Μπελμοντό), στο Παρίσι. Ενώ ο Μισέλ καταζητείται από την αστυνομία, προσπαθεί να κάνει την Πατρίτσια να τον αγαπήσει και να το σκάσει μαζί του στην Ιταλία. Η ταινία έχει πολλές αναφορές στον αμερικανικό κινηματογράφο, με πολλές ανατροπές και καινοτομίες. Ο Γκοντάρ επινοεί πολλές τεχνικές που θα χαρακτηρίσουν το ύφος της Nouvelle Vague, όπως κάμερα στο χέρι που κινείται αδιάκοπα, μεγάλα σε διάρκεια πλάνα, jump cuts, στοπ-καρέ, γύρισμα σε εξωτερικούς χώρους, χαμηλός προϋπολογισμός, φυσικοί φωτισμοί, αυτοσχεδιασμός στην υπόθεση και στο διάλογο, πειραματισμός στον ήχο. Το σενάριο βασίστηκε σε μια ιδέα του Τρυφώ, ενώ διευθυντής φωτογραφίας ήταν ο Ραούλ Κουτάρ, συνεργάτης του Γκοντάρ και σε άλλες ταινίες και ένας από τους πιο ευρηματικούς διευθυντές φωτογραφίας της Nouvelle Vague. Η ταινία είναι επίσης αξιοσημείωτη για τον περίπλοκο γυναικείο χαρακτήρα της πρωταγωνίστριας.

Ο **Ζαν Λικ Γκοντάρ** (1930) είναι ενδεχομένως ο σημαντικότερος εν ζωή σκηνοθέτης του γαλλικού κινηματογράφου. Με καταγωγή από την Ελβετία, σπούδασε ανθρωπολογία στο Παρίσι, όπου απορροφήθηκε από την αναδυόμενη παρισινή κινηματογραφοφιλία της δεκαετίας του 1950 και σύντομα, από κριτικός του κινηματογράφου, έγινε ένας από τους κορυφαίους σκηνοθέτες της Nouvelle Vague. Στα τέλη της δεκαετίας του 1960 έκανε πολιτικοποιημένο κινηματογράφο, αλλά και όλο του το έργο —πάνω από 50 ταινίες— διαπνέεται από μια πολιτική αισθητική του κινηματογράφου, με την οποία αναστοχάζεται φιλοσοφικά τις εκφραστικές δυνατότητες του κινηματογράφου. Αξίζει να σημειωθεί το πολυμεσικό έργο του *Histoire(s) du cinéma* (1998), στο οποίο στοχάζεται ταυτόχρονα πάνω στην Ιστορία αλλά και τις ιστορίες του σινεμά.

Αμερικανική νύχτα *La nuit américaine*

Σκηνοθεσία

François Truffaut

Σενάριο

François Truffaut,
Jean-Louis Richard,
Suzanne Schiffman

Φωτογραφία

Pierre-William Glenn

Μοντάζ

Martine Barraqué,
Yann Dedet

Μουσική

Georges Delerue

Ηθοποιοί

Jacqueline Bisset,
Valentina Cortese,
Jean- Pierre Léaud,
François Truffaut,
Jean-Pierre Aumont

Παραγωγή

Les Films du Carrosse, PECF,
Produzione Intercontinentale
Cinematografica

Αποκατάσταση

2K, με την επίβλεψη του
διευθυντή φωτογραφίας
Pierre-William Glenn.

Πηγή κόπιας

Park Circus

Μυθοπλασία, 1973, Γαλλία/Ιταλία, 116'

Έγχρωμη, Με ήχο, Γαλλικά/Αγγλικά/Ιταλικά

Με αφορμή ένα ψεύτικο πάτωμα που είχε φτιαχτεί για τα σκηνικά της *Υπόθεσης Νοτόριους*, ο Τρυφώ είχε σχολιάσει στον Χίτσκοκ: «Για κάποιον επισκέπτη στα πλατό όλα αυτά είναι φοβερά αστεία και νομίζω πως θα μπορούσαμε να γυρίσουμε μια θαυμάσια κωμική ταινία με θέμα το γύρισμα μιας ταινίας». Ο Χίτσκοκ συμφώνησε: «Όλη η δράση θα εκτυλίσσεται μέσα σ' ένα στούντιο, όχι πάνω στο πλατό, μπροστά στην κάμερα, αλλά έξω από το πλατό, ανάμεσα στις λήψεις. Οι star της ταινίας θα είναι οι δευτερεύοντες ρόλοι και πρωταγωνιστές θα είναι οι κομπάρσοι». Και ο Τρυφώ υλοποίησε αυτή την ιδέα με την *Αμερικανική νύχτα*, δανειζόμενος τον τίτλο της από την τεχνική ορολογία του κινηματογράφου (νυχτερινή σκηνή που γυρίζεται τη μέρα).

Ο **Φρανσουά Τρυφώ** (1932-1984) ήταν γάλλος κριτικός, σκηνοθέτης, σεναριογράφος και ηθοποιός του κινηματογράφου, από τους πιο σημαντικούς εκπροσώπους του γαλλικού Νέου Κύματος. Με τη βοήθεια του θεωρητικού του κινηματογράφου Αντρέ Μπαζέν, άρχισε να γράφει κριτικές στο περιοδικό *Cahiers du cinéma*, με το οποίο, μαζί άλλους συναδέλφους του, άνοιξαν τον δρόμο για τη Nouvelle Vague και το μη εμπορικό κινηματογράφο. Με τη μικρού μήκους ταινία του *Les Mistons* (1958) και θέμα τη σεξουαλική αφύπνιση μιας ομάδας νεαρών, πρόβαλε τις σχετικές θεωρίες του, τις οποίες συνέχισε στην ημι-αυτοβιογραφική μεγάλου μήκους ταινία του *Ta 400 χτυπήματα* (1959), μία γεμάτη ειλικρίνεια αλλά και ποίηση ταινία που κέρδισε το βραβείο Σκηνοθεσίας στο Φεστιβάλ των Καννών, γεγονός που τον καθιέρωσε ως τον κατ' εξοχήν γένη της πρωτοεμφανιζόμενης τότε Nouvelle Vague. Ο Τρυφώ είχε επισκεφθεί την Αθήνα την δεκαετία του 70, προσκεκλημένος της Ταυνοθήκης και παρουσίασε την ταινία του, *Απαλό δέρμα*.

Μια νύχτα με τη Μοντ *Ma nuit chez Maud*

Σκηνοθεσία

Éric Rohmer

Σενάριο

Éric Rohmer

Φωτογραφία

Néstor Almendros

Μοντάζ

Cécile Decugis

Μουσική

Jacques Maumont,
Jean-Pierre Ruh,
Alain Sempé

Ηθοποιοί

Jean-Louis Trintignant,
Françoise Fabian,
Marie-Christine Barrault,
Antoine Vitez,
Léonide Kogan

Παραγωγή

Pierre Cottrell,
Barbet Schroeder

Αποκατάσταση

Εργαστήριο Lumières Numériques,
με την υποστήριξη του CNC, 2K,
σε 1.33 και 24fps, το 2016
σε εκδοχή του 1969

Πηγή κόπιας

Les Films Du Losange

Μυθοπλασία, 1968, Γαλλία, 105'

Ασπρόμαυρη, Με ήχο, Γαλλικά

Ένας καθολικός μηχανικός, λίγο πριν παντρευτεί, δέχεται την πρόσκληση του φίλου του, μαρξιστή καθηγητή φιλοσοφίας και μελετητή του αιρετικού καθολικού φιλοσόφου Πασκάλ, για δείπνο στο σπίτι της χειραφετημένης Μοντ. Όλο το βράδυ, οι τρεις πρωταγωνιστές μιλούν για τον Θεό, την πίστη, την εγκράτεια, το σεξ, την αναγκαιότητα, την τύχη, τη βούληση. Ο πρωταγωνιστής θα παρεξηγήσει τον ελευθεριακό χαρακτήρα της Μοντ και θα στραφεί σε μια φίλη της. Πολύ αργότερα θα καταλάβει την πλάνη του. Η ταινία αποτελεί τον τρίτο από τους «Έξι μύθους περί ηθικής» του καθολικού Ρομέρ, ο οποίος, μέσα από τις εικόνες και τα λόγια των σκεπτόμενων συνομιλητών, στοχάζεται και αφήνει ανοιχτό το ζήτημα της αληθινής πίστης.

Ο **Ερίκ Ρομέρ** (1920-2010) ήταν ένας από τους πιο σημαντικούς σκηνοθέτες της γαλλικής Nouvelle Vague. Από το 1957 έως το 1963 υπήρξε αρχισυντάκτης του επιδραστικού κινηματογραφοφιλικού περιοδικού *Cahiers du Cinéma*. Άρχισε να μεταφράζει τα κινηματογραφικά μανιφέστα του σε κινούμενες εικόνες και ξεχώρισε από τους άλλους σκηνοθέτες της Nouvelle Vague με το ήπιο υπαρξιακό και φιλοσοφικό ύφος των ταινιών του. Στις σειρές ταινιών «Έξι μύθοι περί ηθικής», «Κωμωδίες και γνωμικά», «Ιστορίες των τεσσάρων εποχών» αλλά και στις υπόλοιπες ταινίες του, η καθολική του πίστη μετουσιώνεται στη σπουδή της ευαλωτότητας της ανθρώπινης ύπαρξης. Γύρισε συνολικά περίπου τριάντα μικρού και μεγάλου μήκους ταινίες.

Μυριέλ *Muriel ou le temps d'un retour*

Σκηνοθεσία

Alain Resnais

Σενάριο

Jean Cayrol

Φωτογραφία

Sacha Vierny

Μοντάζ

Kenout Peltier, Eric Pluet

Μουσική

Hans Werner Henze

Ηθοποιοί

Delphine Seyrig,
Jean-Pierre Kérien,
Nita Klein,
Jean-Baptiste Thiérrée,
Claude Sainval

Παραγωγή

Argos Films,
Alpha Productions, Eclair

Αποκατάσταση

Eclair (εικόνα),
L.E. Diapason (ήχος),
με την υποστήριξη
του CNC, σε 2K

Πηγή κόπιας

Tamasa Distribution

Μυθοπλασία, 1963, Γαλλία/Ιταλία, 115'

Ασπρόμαυρη, Με ήχο, Γαλλικά

Η σπουδαία ηθοποιός Ντελφίν Σερίγκ παίζει την Ελέν, μια χήρα ιδιοκτήτρια παλαιοπωλείου, της οποίας το παρελθόν έρχεται να τη στοιχειώσει ακόμα περισσότερο, όταν την επισκέπτεται ένας πρώην εραστής της. Παράλληλα, ο θετός γιος της βασανίζεται από την ανάμνηση μιας κοπέλας με το όνομα Μυριέλ, την οποία γνώρισε στη διάρκεια της θητείας του στον πόλεμο της Γαλλίας με την Αλγερία. Σε αυτή την ταινία ο Ρενέ, παρόλο που δεν περιπλέκει ιδιαίτερα τους δαιδάλους του χρόνου και της μνήμης, όπως στις αμέσως προηγούμενες ταινίες του (*Χιροσίμα, αγάπη μου*, 1959 και *Πέρυσι στο Μαρίενμπαντ*, 1961), χρησιμοποιεί δεξιοτεχνικά φλασμπάκ και συνειρμικές τεχνικές για να δείξει, με ιδιαίτερη κινηματογραφική αποστασιοποίηση, ότι στην πραγματικότητα των χαρακτήρων του το παρελθόν είναι πάντοτε παρόν. Μια ταινία που η Ιστορία διαπερνά τις ιστορίες με ένα ανεξίτηλο και αδήριτο τρόπο.

Ο **Αλέν Ρενέ** (1922-2014) ήταν ένας από τους πιο σπουδαίους σκηνοθέτες του γαλλικού κινηματογράφου. Ξεκίνησε με τη δημιουργία ντοκιμαντέρ, με πιο emblematicό το *Νύχτα και καταχνιά* (1956) σχετικά με τα ναζιστικά στρατόπεδα συγκέντρωσης. Ενώ συνδέθηκε με τη Nouvelle Vague, περισσότερο συγκαταλέγεται στους σκηνοθέτες της λεγόμενης «Αριστερής όχθης» (Κρις Μάρκερ, Αλέν Ρομπ Γκριγιέ, Ανιές Βαρντά, κ.ά.). Πολλές σημαντικές ταινίες του, όπως το *Χιροσίμα, αγάπη μου* (1959), *Πέρυσι στο Μαρίενμπαντ* (1961), *Μυριέλ* (1963), *Σταβίνσκι* (1974), *Προβιντάνς* (1977), *Ο θεός μου από την Αμερική* (1980), αλλά και όλο το υπόλοιπο έργο του, διαπνέονται από την αισθητική και φιλοσοφική διαπραγμάτευση του χρόνου και της μνήμης.

Οι διακοπές του κυρίου Ιλό *Les vacances de Monsieur Hulot*

Σκηνοθεσία

Jacques Tati

Σενάριο

Jacques Tati, Henri Marquet,
Pierre Aubert & Jacques Lagrange

Φωτογραφία

Jacques Mercanton,
Jean Mousselle

Μοντάζ

Jacques Grassi, Ginou
Bretoneiche, Suzanne Baron

Μουσική

Alain Romans

Ηθοποιοί

Jacques Tati, Nathalie Pascaud,
Micheline Rolla, Valentine Camax,
Louis Perrault

Παραγωγή

Fred Orain/Cady Films

Αποκατάσταση

Technicolor (εικόνα), L.E. Diapason
(ήχος), με την υποστήριξη των
Fondation Groupama Gan,
Fondation Technicolor και
Cinémathèque française, το 2009
από την εκδοχή του 1978

Πηγή κόπιας

Les Films de Mon Oncle,
Specta Films CEPEC

Μυθοπλασία, 1953, Γαλλία, 87'

Ασπρόμαυρη, Με ήχο, Γαλλικά/Αγγλικά/Γερμανικά

Ο κύριος Ιλό, ένας αδέξιος αλλά συμπαθητικός μεσόκοπος εργένης, κάνει διακοπές σε ένα παραθαλάσσιο θέρετρο, όπου η παρουσία του προκαλεί τη μια καταστροφή μετά την άλλη. Η ταινία δεν έχει συγκεκριμένη υπόθεση, αλλά συγκροτείται από πολύ καλά χορογραφημένες κωμικές σκηνές με ελάχιστους διαλόγους και ευφυή ηχητικό σχεδιασμό, με τις γκάφες του κυρίου Ιλό και την προσπάθεια των άλλων παραθεριστών να απελευθερωθούν από τους άκαμπτους κοινωνικούς ρόλους και τις αστικές συνθήκες τους, να χαλαρώσουν και να απολαύσουν τις διακοπές τους. Είναι η πρώτη ταινία από τη σειρά ταινιών με τον κύριο Ιλό, τον οποίο ενσαρκώνει ο ίδιος ο Τατί, και με την οποία ο σκηνοθέτης κέρδισε διεθνή αναγνώριση, ιδίως για την ηχητική διάσταση της σκηνοθεσίας των κινούμενων εικόνων.

Ο **Ζακ Τατί** (1908-1982) θεωρείται ένας από τους πιο καινοτόμους και σημαντικούς κωμικούς σκηνοθέτες του 20ού αιώνα. Ο πατέρας του ήταν κορνιζοποιός, αλλά από νωρίς αποφάσισε να μην ασχοληθεί με την οικογενειακή επιχείρηση. Προσελκύστηκε αρχικά από τον αθλητισμό και στη συνέχεια από την παντομίμα και τη θεατρική επιθεώρηση. Έγραψε και πρωταγωνίστησε και στις έξι ταινίες μεγάλου μήκους που σκηνοθέτησε, στις τέσσερις από αυτές ως κύριος Ιλό. Οι ταινίες του σατιρίζουν τη σχέση των ανθρώπων με το σύγχρονο μηχανοποιημένο κόσμο. Ο Τατί αξιοποιεί με ιδιοφυή τρόπο τον ηχητικό σχεδιασμό, για να δώσει στις ενδελεχώς ενορχηστρωμένες εικόνες του την κωμική τους διάσταση.

Ο πορτοφολάς **Pickpocket**

Σκηνοθεσία

Robert Bresson

Σενάριο

Robert Bresson

Φωτογραφία

Léonce-Henri Burel

Μοντάζ

Raymond Lamy

Μουσική

Antoine Archimbaud

Ηθοποιοί

Martin LaSalle,

Marika Green,

Jean Pélégri,

Dolly Scal,

Pierre Leymarie

Παραγωγή

Michel Choquet

Αποκατάσταση

2K

Πηγή κόπιας

MK2

Μυθοπλασία, 1959, Γαλλία, 76'

Ασπρόμαυρη, Με ήχο, Γαλλικά

Ένας ευγενικός νέος, ο Μισέλ, προσπαθώντας να επιβιώσει, διαπράττει μικροκλοπές. Αργότερα, όμως, αυτές οι κλοπές γίνονται συχνότερες και ο Μισέλ μετατρέπει τούτο τον παράνομο βιοποριστικό του τρόπο σε τέχνη. Κατόπιν, η αστυνομία τον συλλαμβάνει και αυτό τον κάνει να σκεφτεί τις ηθικές προεκτάσεις της παρανομίας. Στην ταινία διαφαίνεται το ύφος του Μπρεσόν, τόσο για τον αποστασιοποιημένο ηθοποιό-μοντέλο όσο και για το μοντάζ, το οποίο μέσω έκκεντρων καθαρarisμάτων και κοντινών πλάνων, εν προκειμένω στα επιδέξια χέρια του πορτοφολά, δημιουργεί ιδιαίτερους, σχεδόν απτικούς, φιλικούς χώρους. Παραπέρα όμως, όπως και σε άλλες ταινίες του, ο Μπρεσόν μέσω της αισθητικής του κινηματογράφου στοχάζεται την ηθική των προσώπων και των πραγμάτων.

Ο **Ρομπέρ Μπρεσόν** (1901-1999) ήταν ένας μοναδικός γάλλος σκηνοθέτης, γνωστός για την ασκητική και πνευματική του προσέγγιση. Οι ερασιτέχνες ηθοποιοί, η σπάνια χρήση μουσικής και το ιδιαίτερο σκηνοθετικό του ύφος στην απόδοση του χώρου, οδήγησαν στο να θεωρούνται τα έργα του ως εξέχοντα δείγματα μινιμαλιστικού και φιλοσοφικού κινηματογράφου. Σκηνοθέτησε δεκατρείς ταινίες μεγάλου μήκους. Μερικές από τις πιο σημαντικές είναι: *Ένας καταδικασμένος σε θάνατο δραπέτευσε* (1956), *Η δίκη της Ζαν ντ' Αρκ* (1962), *Στην τύχη ο Μπαλταζάρ* (1966) και το *Χρήμα* (1983). Εξάλλου, έγραψε ένα σημαντικό δοκίμιο για την τέχνη του κινητογράφου με τίτλο «Σημειώσεις για τον κινηματογράφο» (1975).

Ξάδελφος, ξαδέλφη, πιρόγα, γόνδολα **Cousin, cousine, pirogue, gondole**

Σκηνοθεσία

Jean Rouch

Σενάριο

Jean Rouch,

Damouré Zika,

Mariama Hima

Ηθοποιοί

Damouré Zika,

Mariama Hima

Παραγωγή

Jocelyne Rouch

Αποκατάσταση

CNC (Centre national

du cinéma et de

l'image animée)

Πηγή κόπιας

CNC

Μυθοπλασία, 1985, Γαλλία, 30'

Έγχρωμη, Με ήχο, Γαλλικά

Η αφορμή και η ιδέα για τη δημιουργία της εθνο-μυθοπλαστικής αυτής ταινίας (μεταξύ μυθοπλασίας και εθνογραφικού ντοκιμαντέρ) προέκυψε όταν ο Ζαν Ρους παρουσίασε το 1985 στο Φεστιβάλ της Βενετίας ένα ντοκιμαντέρ της σημαντικής νιγηριανής σκηνοθέτιδας, εθνογράφου και πολιτικού Μαριάμα Χίμα. Η Μαριάμα και ο ξάδελφός της, ο ηθοποιός και επιστήθιος φίλος του Ρους Νταμουρέ Ζίκα, περιπλανιούνται στη Βενετία και παρακολουθούν πώς φτιάχνονται οι γόνδολες (που διαφέρουν από τις πιρόγες που πλέουν στον ποταμό Νίγηρα), ψάχνοντας για ένα λατρευτικό αντικείμενο, που δεν είναι άλλο από το μαγικό τσεκούρι του πνεύματος της βροντής της φυλής των Ντόνγκο... Η ταινία αντλεί έμπνευση και από ένα πίνακα του βενετού ζωγράφου Τζεντίλε Μπελίνι.

Ο ανθρωπολόγος και σκηνοθέτης **Ζαν Ρους** (1917-2004) υπήρξε ένας από τους πιο σημαντικούς εκπρόσωπους του εθνογραφικού ντοκιμαντέρ, του Cinéma Vérité (σινεμά της αλήθειας) και της εθνο-μυθοπλασίας. Στα μέσα της δεκαετίας του 1940, άρχισε να κάνει εθνογραφικά ντοκιμαντέρ για τους τρόπους λατρείας των κατοίκων της περιοχής του Νίγηρα και εν τέλει έζησε περισσότερο από εξήντα χρόνια στην Αφρική, δημιουργώντας δεκάδες εθνογραφικά ντοκιμαντέρ. Μερικά από τα πιο σημαντικά είναι: *Οι τρελοί αφέντες* (1955), *Εγώ, ένας μαύρος* (1958), αλλά και *Το χρονικό ενός καλοκαιριού* (1961), στο οποίο, μαζί με τον εθνολόγο Εντγκάρ Μορέν, διερευνά τη ζωή στη Γαλλία. Ο χειροποίητος και επινοητικός κινηματογράφος του Ρους επηρέασε βαθιά τους σκηνοθέτες της Nouvelle Vague. Από το 1986 έως το 1991 διατέλεσε διευθυντής της Γαλλικής Ταινιοθήκης. Πέθανε στον Νίγηρα, σε ηλικία 86 χρονών από αυτοκινητιστικό δυστύχημα.

2

Γαλλικές επιρροές στον ελληνικό κινηματογράφο

Οι κυνηγοί

Μυθοπλασία, 1977, Ελλάδα, 168'

Έγχρωμη, Με ήχο, Ελληνικά

Σκηνοθεσία

Θόδωρος Αγγελόπουλος

Σενάριο

Θόδωρος Αγγελόπουλος

Φωτογραφία

Γιώργος Αρβανίτης

Μοντάζ

Γιώργος Τριανταφύλλου

Μουσική

Λουκιανός Κηλαπδόνης

Ηθοποιοί

Βαγγέλης Καζάν,
Μπέτυ Βαλάση,
Γιώργος Δάνης,
Μαίρη Χρονοπούλου,
Ηλίας Σταματίου

Παραγωγή

Θόδωρος Αγγελόπουλος,
με τη συμμετοχή της
γαλλικής INA και της ZDF

Πηγή κόπιας

Ελληνικό Κέντρο
Κινηματογράφου,
Θόδωρος Αγγελόπουλος
Παραγωγή Ταινιών

Παραμονή πρωτοχρονιάς του 1977. Μια ομάδα κυνηγών βρίσκει, μέσα στο πυκνό χιόνι κοντά στη λίμνη των Ιωαννίνων, το πτώμα ενός αντάρτη του εμφυλίου. Το αίμα τρέχει ακόμα φρέσκο από την πληγή του, παρόλο που έχουν περάσει κοντά τριάντα χρόνια. Οι κυνηγοί, όλοι εκπρόσωποι της αστικής τάξης, πολιτικής και οικονομικής (μαζί τους όμως και ένας «ανανήψας «αρίστερός»») μεταφέρουν το πτώμα στο ξενοδοχείο τους, όπου θα περάσουν μια νύχτα Πρωτοχρονιάς γεμάτη από τα φαντάσματα της ιστορικής τους συνείδησης και το φόβο του παρελθόντος. Μπροστά σε ένα μεγάλο δικαστήριο της Ιστορίας, που λαμβάνει χώρα στη σάλα χορού του ξενοδοχείου, οι καταθέσεις τους μετατρέπονται σε ζωντανούς εφιάλτες της συλλογικής τους συνείδησης.

Ο **Θόδωρος Αγγελόπουλος** (1935-2012) θεωρείται ένας από τους πιο σημαντικούς σκηνοθέτες του ελληνικού αλλά και του παγκόσμιου κινηματογράφου. Γεννήθηκε στην Αθήνα, σπούδασε νομικά στην Αθήνα και κινηματογράφο στο Παρίσι (Σορβόνη και IDHEC). Οι συνολικά δεκαπέντε ταινίες του έχουν προβληθεί σε πολλά διεθνή φεστιβάλ και έχουν αποσπάσει πολλά βραβεία και διακρίσεις, ενώ ο ίδιος και το έργο του κατέχουν σημαντική θέση στη διεθνή βιβλιογραφία. Στο έργο του διαπραγματεύτηκε με αριστουργηματικό τρόπο τις έννοιες της ιστορίας, του μύθου και του χρόνου. Ανάμεσα στις πιο γνωστές ταινίες του είναι: *Αναπαράσταση* (1970), *Ο θίασος* (1975), *Ο Μεγαλέξαντρος* (1980), *Τοπίο στην ομίχλη* (1988), *Το βλέμμα του Οδυσσέα* (1995) και *Μία αιωνιότητα και μία μέρα* (1998). Ο Θόδωρος Αγγελόπουλος διετέλεσε Πρόεδρος της Γενικής Συνέλευσης της Ταινιοθήκης μέχρι τον θάνατο του.

Δύο φεγγάρια τον Αύγουστο

Σκηνοθεσία

Κώστας Φέρρης

Σενάριο

Κώστας Φέρρης,
Γιώργος Σκούρτης

Φωτογραφία

Σταύρος Χασάπης

Μοντάζ

Δανάη Δέσπω Μαρουλάκου

Μουσική

Νίκος Κυπουργός

Ηθοποιοί

Σπύρος Σακκάς,
Μυρτώ Παράσκη,
Ηρώ Κυριακάκη,
Άλκης Παναγιωτίδης

Παραγωγή

Κώστας Φέρρης

Πηγή κόπιας

Ελληνικό Κέντρο
Κινηματογράφου,
Κώστας Φέρρης

Μυθοπλασία, 1978, Ελλάδα, 87'

Έγχρωμη, Με ήχο, Ελληνικά

Δύο μοναχικοί και ονειροπόλοι άνθρωποι, ένας δάσκαλος μουσικής και μια μυστηριώδης γυναίκα που έχει εμμονή με τη νουβέλα «Λευκές νύχτες» του Ντοστογιέφσκι, συναντιούνται στην άδεια Αθήνα τον Αύγουστο, ανάμεσα σε «τρελούς» και περιθωριακούς που έχουν ξεμείνει στην έρημη πόλη. Υπό το φως των αυγουσιτιάτικων φεγγαριών, προσπαθούν να συμβιβάσουν τις ονειρικές και παράλογες φαντασιώσεις τους με τον έρωτα. Ο Φέρρης, επηρεασμένος από το πνεύμα της πολιτικής και κινηματογραφικής αμφισβήτησης της γαλλικής Nouvelle Vague, είχε πει για την ταινία: «Σήμερα όμως; Μπορεί να βρεθεί τόσος ρομαντισμός σε ένα ανθρώπινο δείγμα της σύγχρονης πόλης; Σίγουρα θα είναι αυτοί που τους λέμε “τρελούς”. Άνθρωποι παράξενοι, με κόσμους φαντασιακούς και φυγές σε παραμύθια, ονειροπόλους φυσικά, που θα μπορούσαν όμως την κατάλληλη στιγμή και με τις κατάλληλες συγκυρίες να αναδειχθούν σε επαναστάτες».

Ο **Κώστας Φέρρης** (1935) γεννήθηκε και μεγάλωσε στο Κάιρο, όπου σπούδασε θέατρο και εργάστηκε ως δημοσιογράφος και κομπάρσος σε αιγυπτιακές και ελληνικές ταινίες. Ήρθε στην Αθήνα το 1957, σπούδασε κινηματογράφο και εργάστηκε ως βοηθός σκηνοθέτη σε πολλές ελληνικές και ξένες παραγωγές. Τη δεκαετία του 1960 κινητοποιήθηκε πολιτικά τόσο στην Ελλάδα, όπου συμμετείχε στο κίνημα για τη συγκρότηση του Νέου Ελληνικού Κινηματογράφου, όσο και στο Παρίσι, όπου κατέφυγε με τη βοήθεια του γάλλου σκηνοθέτη Ζαν-Ντανιέλ Πολέ, λόγω της δικτατορίας. Το 1972 έγραψε τους στίχους για το θρυλικό άλμπουμ «όόό» του ροκ συγκροτήματος Arhrogdite's Child. Επέστρεψε στην Ελλάδα και σκηνοθέτησε τις ταινίες *Φόνισσα* (1974), *Προμηθέας σε δεύτερο πρόσωπο* (1975), *Δυο φεγγάρια τον Αύγουστο* (1978), *Ρεμπέτικο* (1983) και *Oh Babylon* (1988), ενώ σκηνοθέτησε εννέα τηλεοπτικές σειρές, αλλά και πολλά μουσικά προγράμματα, ντοκιμαντέρ και εκπαιδευτικές ταινίες. Επίσης, έχει διδάξει κινηματογράφο και είναι συγγραφέας του θεωρητικού βιβλίου «Η αλχημεία του σινεμά» (Παρισιάνου, 2017).

Τα χρώματα της Ίριδος

Σκηνοθεσία

Νίκος Παναγιωτόπουλος

Σενάριο

Νίκος Παναγιωτόπουλος,
Κώστας Βρεπτάκος

Φωτογραφία

Νίκος Καβουκίδης

Μοντάζ

Τάκης Δαυλόπουλος

Μουσική

Σταμάτης Σπανουδάκης

Ηθοποιοί

Νικήτας Τσακίρογλου,
Βαγγέλης Καζάν,
Έλενα Κυρανά,
Γιώργος Διαλεγμένος,
Τάκης Βουλαλάς

Παραγωγή

Γιώργος Παπαλιός,
Νίκος Παναγιωτόπουλος
Πηγή κόπιας
Ελληνικό Κέντρο
Κινηματογράφου,
Γιώργος Παπαλιός

Μυθοπλασία, 1974, Ελλάδα, 100'

Έγχρωμη, Με ήχο, Ελληνικά

Ένα κινηματογραφικό συνεργείο σε μια ακρογιαλιά γυρίζει ένα διαφημιστικό, όταν ξαφνικά ένας παράξενος τύπος με μια ομπρέλα μπαίνει στο πλάνο και εξαφανίζεται μυστηριωδώς στη θάλασσα. Τόσο το συνεργείο όσο και οι αρχές υποθαμνίζουν το περιστατικό. Μόνο ο μουσικός του συνεργείου θορυβείται και προσπαθεί να εξιχνιάσει την παράξενη αυτή εξαφάνιση, παίζοντας με την ανυπαρξία των ορίων ανάμεσα στο φανταστικό και το πραγματικό. Με σαφείς αναφορές στην κινηματογραφική αυτοαναφορικότητα και την απόρριψη της συμβατικής αφήγησης της γαλλικής Nouvelle Vague, ο Παναγιωτόπουλος υφαίνει, με δεξιοτεχνική σκηνοθεσία και με πνευματώδες χιούμορ, μια παραβολή για την υπαγωγή της τέχνης του κινηματογράφου στον κόσμο του διαφημιστικού θεάματος. Αξίζει να σημειωθούν για την αρτιότητα τους: η διεύθυνση φωτογραφίας του Νίκου Καβουκίδη, η σκηνογραφία του Διονύση Φωτόπουλου και η υποκριτική του Νικήτα Τσακίρογλου, ενώ στην ταινία εμφανίζονται φευγαλέα (cameo) γνωστές φυσιογνωμίες της εποχής.

Ο **Νίκος Παναγιωτόπουλος** (1941-2016) γεννήθηκε στη Μυτιλήνη. Σπούδασε σκηνοθεσία κινηματογράφου στην Αθήνα και ξεκίνησε την καριέρα του ως βοηθός σκηνοθέτη σε ελληνικές και διεθνείς παραγωγές. Από το 1960 έως το 1973 έζησε στο Παρίσι, όπου παρακολούθησε μαθήματα στο Ινστιτούτο Φιλμολογίας της Σορβόνης, ενώ σύχναζε στη Γαλλική Ταινιοθήκη. Επηρεασμένος από το πνεύμα της κινηματογραφικής αμφισβήτησης της γαλλικής Νουβέλ Βαγκ, με την επιστροφή του στην Ελλάδα σκηνοθέτησε τις αντισυμβατικές ταινίες *Τα χρώματα της Ίριδος* (1974) και *Οι τεμπέληδες της εύφορης κοιλάδας* (1978). Σκηνοθέτησε συνολικά δεκαεπτά μεγάλου μήκους ταινίες και κινήθηκε με δεξιοτεχνία ανάμεσα σε διαφορετικά κινηματογραφικά είδη (μιούζικαλ, νεο-νουάρ, κοινωνικές, ερωτικές ή υπαρξιακές ταινίες). Ανάμεσα στις πιο γνωστές ταινίες του είναι: *Αυτή η νύχτα μένει* (1999), *Κουράστпка να σκοτώνω τους αγαπητικούς σου* (2002), *Delivery* (2003), *Πεθαίνοντας στην Αθήνα* (2006).

Ιωάννης ο βίαιος

Σκηνοθεσία

Τώνια Μαρκετάκη

Σενάριο

Τώνια Μαρκετάκη

Φωτογραφία

Γιώργος Αρβανίτης,

Γιώργος Πανουσόπουλος

Μοντάζ

Γιώργος Κόρρας

Ηθοποιοί

Μανώλης Λογιάδης,

Μίκα Φλώρα,

Βαγγέλης Καζάν,

Μηνάς Χατζησάββας,

Τάκης Δουκάκος,

Μαίρη Μεταξά,

Νικήτας Τσακίρογλου,

Λίδα Πρωτοψάλτη,

Μαλένα Ανουσάκη,

Κώστας Αρζόγλου

Παραγωγή

Τώνια Μαρκετάκη

Πηγή κόπιας

Ελληνικό Κέντρο

Κινηματογράφου

Μυθοπλασία, 1973, Ελλάδα, 177'

Ασπρόμαυρη, Με ήχο, Ελληνικά

Αθήνα, μεσάνυχτα. Σε κάποιο απόμερο δρομάκι, μια όμορφη κοπέλα, η Ελένη Χαλκιά, μαχαιρώνεται θανάσιμα από έναν άγνωστο που αμέσως εξαφανίζεται τρέχοντας μέσα στο σκοτάδι. Ο νεαρός Ιωάννης Ζάχος, χωρίς ψυχική και σεξουαλική ισορροπία, φαντασιώνει συχνά ότι σκοτώνει όμορφες γυναίκες, σε μια προσπάθεια να επιβεβαιώσει τον ελλειμματικό ανδρισμό του και το πάθος του για εξουσία. Όταν συλλαμβάνεται, ομολογεί τα εγκλήματά του, προς μεγάλη ανακούφιση της Αστυνομίας που έχει κατηγορηθεί από τον Τύπο για αναποτελεσματικότητα. Στη δίκη που ακολουθεί, ο δράστης αναπαριστά με αντιφάσεις ότι έχει ήδη διαβάσει από τον Τύπο και η προσπάθεια για αναζήτηση της αλήθειας μένει μετέωρη, αποκαλύπτοντας όμως ανάγλυφα τη σύγκρουση του ατόμου με την κοινωνία.

Η **Τώνια Μαρκετάκη** (1942-1994) σπούδασε κινηματογράφο στη σχολή IDHEC στο Παρίσι. Μετά την επιστροφή της στην Ελλάδα εργάστηκε ως καλλιτεχνική συντάκτρια και κριτικός κινηματογράφου σε εφημερίδες και περιοδικά, και συνδέθηκε με το περιοδικό «Σύγχρονος Κινηματογράφος». Η πρώτη της μικρού μήκους ταινία ήταν *Ο Γιάννης και ο δρόμος* (1967). Στη διάρκεια της δικτατορίας, διέφυγε αρχικά στο Παρίσι, έπειτα στο Λονδίνο και τελικά εγκαταστάθηκε στην Αλγερία, όπου εργάστηκε σκηνοθετώντας ντοκιμαντέρ για την αγροτική ζωή. Επιστρέφοντας στην Ελλάδα σκηνοθέτησε την ταινία *Ιωάννης ο βίαιος*, ορόσημο του Νέου Ελληνικού Κινηματογράφου και λίγο αργότερα την τηλεοπτική σειρά *Λεμονοδάσος* (1978), καθώς και τις ταινίες *Η τιμή της αγάπης* (1983) και *Κρυστάλλινες νύχτες* (1992). Ασχολήθηκε, επίσης, με το θέατρο και τη μετάφραση. Υπήρξε μια από τις πιο σημαντικές προσωπικότητες του ελληνικού κινηματογράφου, όχι μόνο για το ταλέντο και την ευαισθησία της, αλλά και για τη στάση και το ήθος της στη ζωή και την τέχνη.

Μια ζωή σε θυμάμαι να φεύγεις

Σκηνοθεσία

Φρίντα Λιάππα

Σενάριο

Στέλλα Θεοδωράκη

Φωτογραφία

Ηλίας Κωνσταντακόπουλος

Μοντάζ

Αλέξης Πέζας

Μουσική

Πέτρος Κορέλης

Ηθοποιοί

Ιωάννα Τσιριγκούλη,

Μιχαήλ Μαρμαρινός,

Δημήτρης Σιακάρας,

Γιώργος Μιχαλακόπουλος,

Τζένη Ρουσσέα

Παραγωγή

Telecin Ltd.

Πηγή κόπιας

Κυριάκος Αγγελάκος

Μυθοπλασία, 1977, Ελλάδα, 45'

Ασπρόμαυρη, Με ήχο, Ελληνικά

Μια ερωτική ιστορία στην Αθήνα του 1977, ανάμεσα σε μια αριστερή δημοσιογράφο και έναν ηθοποιό που έχει εγκαταλείψει το θέατρο, η οποία δανείζεται τον τίτλο ενός λαϊκού τραγουδιού του Μπτροπάνου, το «Μια ζωή σε θυμάμαι να φεύγεις». Η πολιτική, η Αριστερά, το καλλιτεχνικό αδιέξοδο του δημιουργού, το θέατρο, οι σχέσεις αρσενικού-θηλυκού, με τον άντρα πάντα να φεύγει, κατά πως λέει και ο τίτλος της ταινίας (και του τραγουδιού). Η σκηνοθέτιδα από τη Μεσσήνη σκιαγραφεί ανάγλυφα και με αιχμηρό τρόπο μια συγκεκριμένη γενιά και μια συγκεκριμένη εποχή: αυτή της μεταπολίτευσης. Με τη Μπέτυ Αρβανίτη, τον Δημήτρη Πουλικάκο και τη Νένα Μεντή.

Η **Φρίντα Λιάππα** (1948-1994) γεννήθηκε στη Μεσσήνη. Το 1968, ενώ σπούδαζε φιλολογία στην Αθήνα, συνελήφθη από τη δικτατορία και κατέφυγε στο Λονδίνο, όπου σπούδασε κινηματογράφο. Διατέλεσε μέλος της συντακτικής επιτροπής του περιοδικού «Σύγχρονος Κινηματογράφος». Σκηνοθέτησε τις μικρού μήκους ταινίες: *Μετά σαράντα μέρες* (1972), *Μια ζωή σε θυμάμαι να φεύγεις* (1977), *Απεταξάμην* (1980), καθώς και τις μεγάλες μήκους ταινίες *Οι δρόμοι της αγάπης είναι νυχτερινοί* (1981), *Ήταν ένας ήσυχος θάνατος* (1986), *Τα χρόνια της μεγάλης ξέστης* (1991), καθώς και πολλά τηλεοπτικά ντοκιμαντέρ, στο πλαίσιο της εκπομπής της ΕΡΤ «Παρασκήνιο». Δημοσίευσε αρκετές ποιητικές συλλογές, διηγήματα και ένα μυθιστόρημα. Θεωρείται μία από τις πιο σημαντικές ελληνίδες δημιουργούς.

Παρά λίγο, παρά πόnton, παρά τρίχα

Σκηνοθεσία

Στέλλα Θεοδωράκη

Σενάριο

Στέλλα Θεοδωράκη

Φωτογραφία

Ηλίας Κωνσταντακόπουλος

Μοντάζ

Αλέξης Πέζας

Μουσική

Πέτρος Κορέλης

Ηθοποιοί

Ιωάννα Τσιριγκούλη,
Μιχαήλ Μαρμαρινός,
Δημήτρης Σιακάρας,
Γιώργος Μιχαλακόπουλος,
Τζένη Ρουσσέα

Παραγωγή

Ελληνικό Κέντρο
Κινηματογράφου,
Ελληνική Ραδιοφωνία
Τηλεόραση (ΕΡΤ), Φαντασία
Οπτικοακουστική ΕΠΕ

Πηγή κόπιας

Ελληνικό Κέντρο
Κινηματογράφου,
Φαντασία
Οπτικοακουστική ΕΠΕ

Μυθοπλασία, 2002, Ελλάδα, 121'

Έγχρωμη, Με ήχο, Ελληνικά

Η ταινία αναφέρεται σε ένα βαθύ ανέφικτο έρωτα μέσα σε ένα ερωτικό τρίγωνο. Μια γυναίκα διατηρεί σχέσεις με δύο άντρες, χωρίς κανείς από τους τρεις να μπορεί να πλησιάσει πραγματικά τον άλλο, χωρίς κανείς να μπορεί να ξεπεράσει τις αναστολές του. Η Θεοδωράκη είχε πει για την ταινία: «Είναι μια ταινία για το φόβο, για τις σχέσεις που σταματούν λίγο πριν την επαφή, για τους ανθρώπους που έγιναν παθητικοί παρατηρητές των γεγονότων και της ίδιας τους της ζωής». Σύμφωνα με τη Μαρία Κομνηνού, στην ταινία η δημιουργός υπονομεύει τα συμβατικά φεμινιστικά στερεότυπα περί σεξουαλικής απελευθέρωσης και υφαίνει μια περίπλοκη μεταμοντέρνα ηρωίδα: «Η δυσφορία της δεν πηγάζει από κάποια θυματοποίηση που υφίσταται από τον κοινωνικό περίγυρο για το ερωτικό της τρίγωνο, αλλά από το γεγονός ότι βιώνει μια υπαρξιακή αγωνία την οποία δεν μπορεί να ξεπεράσει».

Η **Στέλλα Θεοδωράκη** γεννήθηκε στην Αθήνα, όπου σπούδασε οικονομικά και κινηματογράφο. Στη συνέχεια σπούδασε αισθητική του κινηματογράφου στη Σορβόνη. Η διδακτορική της διατριβή έχει εκδοθεί στα ελληνικά με τίτλο «Κινηματογραφικές πρωτοπορίες» (Νεφέλη, 1990). Έχει διδάξει κινηματογράφο σε διάφορα ελληνικά πανεπιστήμια. Μαζί με τον Θάνο Αναστόπουλο έχουν την εταιρεία παραγωγής Φαντασία Οπτικοακουστική ΕΠΕ, με πολλές συμμετοχές και βραβεία σε εγχώρια και μεγάλα διεθνή φεστιβάλ. Στη φιλμογραφία της περιλαμβάνονται αρκετές μικρού μήκους ταινίες και ντοκιμαντέρ, καθώς και οι μεγάλου μήκους ταινίες: *Πάρα λίγο, πάρα πόnton, πάρα τρίχα* (2002), *Ricordi mi* (2009), *Ημερολόγια αμνησίας* (2012) και *Ελεύθερο θέμα* (2018).

Περί έρωτος

Σκηνοθεσία

Μαρία Γαβαλά,

Θόδωρος Σούμας

Σενάριο

Μαρία Γαβαλά,

Θόδωρος Σούμας

Φωτογραφία

Φίλιππος Κουτσαφτίς

Μοντάζ

Δέσπω Μαρουλάκου

Ηθοποιοί

Γιώτα Φέστα,
Γιάννης Ζαβραδινός,
Χαρά Αγγελούση,
Σοφία Κακαρελίδου

Παραγωγή

Θόδωρος Σούμας,
Μαρία Γαβαλά,
Ελληνικό Κέντρο
Κινηματογράφου

Πηγή κόπιας

Μαρία Γαβαλά

Μυθοπλασία, 1982, Ελλάδα, 83'

Ασπρόμαυρη, Με ήχο, Ελληνικά

Πρόκειται για ένα δίπτυχο που αποτελείται από δύο σαραντάλεπτες, ανεξάρτητες μεταξύ τους ταινίες, με παραπλήσια θεματική, τον ερωτισμό και τις ψυχαναλυτικές του προεκτάσεις. Στο πρώτο μέρος, με τίτλο Χρυσάνθη, οι αποτυχίες, μια γυναικεία (ενίοτε φεμινιστική) ηθική αντιπαραβάλλεται στον ερωτισμό του γυναικείου κορμιού. Η αντίθεση αυτών των δύο τάσεων γεννά στο μυθοπλαστικό και νοηματικό πεδίο μια κίνηση ιδεών, ηθικών στάσεων και ερωτικών διαθέσεων. Ο γυναικείος ναρκισσισμός, ο φετικισμός, η απωθημένη ομοφυλοφιλία και η γέννηση της ερωτικής βίας, παραπέμπουν τα μεν στα δε, λουσμένα πάντα στην ίδια περιρρέουσα ατμόσφαιρα πόθων και μονακτικότητας. Το δεύτερο μέρος, με τίτλο Ιάσων, ο διχασμένος έρωτας, αποτελεί μια ερωτολογική μυθοπλασία με αντιρεαλιστικό στιλιζάρισμα και μια δοκιμαστικού τύπου προσέγγιση της αντρικής ερωτικής επιθυμίας. Ο ήρωας, όντας ανάμεσα σε δυο γυναίκες, προσπαθεί να ισορροπήσει μεταξύ των ορμών της ζωής (τις χαρές του έρωτα) και τις ορμές του θανάτου (την ερωτική απόρριψη και οδύνη, αλλά και τις αυτοκαταστροφικές μαζοχιστικές επιθυμίες).

Η **Μαρία Γαβαλά** (1947) σπούδασε ιστορία και αρχαιολογία στην Αθήνα. Υπήρξε μέλος της συντακτικής επιτροπής του περιοδικού «Σύγχρονος Κινηματογράφος», κι έχει δημοσιεύσει πολλά κείμενα για τον κινηματογράφο σε περιοδικά και εφημερίδες. Εκτός από ταινίες μικρού μήκους και τηλεοπτικά ντοκιμαντέρ, σκηνοθέτησε τις μεγάλου μήκους ταινίες: *Περί έρωτος* (1981), *Άρωμα βιολέτας* (1985), *Το μαγικό γυαλί* (1989). Επίσης, είναι δόκιμη πεζογράφος. Τελευταίο της μυθιστόρημα είναι το «Κόκκινος σταυρός» (Πόλις, 2018).

Ο **Θόδωρος Σούμας** σπούδασε κινηματογράφο στις Βρυξέλες και στο Παρίσι, όπου συνέχισε τις σπουδές του στη φιλοσοφία και την ψυχανάλυση. Είναι συγγραφέας και κριτικός κινηματογράφου. Έχει δημοσιεύσει αρκετές μελέτες για τον κινηματογράφο, όπως «Εθνικές κινηματογραφίες, στίλ και σκηνοθέτες» (Αιγόκερως, 2009). Η τελευταία του νουβέλα έχει τίτλο «Το ημερολόγιο ενός αδέξιου εραστή» (Απόπειρα, 2019).

Το μπλόκο

Σκηνοθεσία

Άδωνις Κύρου

Σενάριο

Γεράσιμος Σταύρου

Φωτογραφία

Γιώργος Πανουσόπουλος,

Γρηγόρης Δανάλης

Μοντάζ

Πάνος Παπακυριακόπουλος

Μουσική

Μίκης Θεοδωράκης

Ηθοποιοί

Κώστας Καζάκος,

Μάνος Κατράκης,

Κώστας Μπάκας,

Αλεξάνδρα Λαδικού,

Γιάννης Φέρτης,

Ξένια Καλογεροπούλου

Παραγωγή

Griff Films

Πηγή κόπιας

Παπανδρέου ΑΕ

Μυθοπλασία, 1964, Ελλάδα, 77'

Ασπρόμαυρη, Με ήχο, Ελληνικά

Η ταινία, *Μπλόκο*, θίγει όχι μόνο το ζήτημα της Αντίστασης, δραματοποιώντας, το μπλόκο της Κοκκινιάς αλλά και το θέμα ταμπού της συνεργασίας, Ελλήνων με Γερμανικές δυνάμεις κατοχής. Ο Κοσμάς, ένας μαυραγορίτης, παντρεύεται την κοπέλα που αγαπά. Τη βραδιά του γάμου του γίνεται το μπλόκο και εκείνος είναι υποχρεωμένος να διαλέξει: ή να γίνει προδότης ή να πληρώσει με τη ζωή του τη συμμετοχή του στην Αντίσταση. Η ταινία κινείται σε ένα κλίμα μη ρεχτικής αποστασιοποίησης. Η λιτότητα της δουλειάς του Κύρου αναδεικνύεται επίσης στη διεύθυνση των ηθοποιών: Μάνος Κατράκης, Κώστας Μπάκας, Αλεξάνδρα Λαδικού, Γιάννης Φέρτης, Κώστας Καζάκος και Ξένια Καλογεροπούλου. Η φωτογραφία του Γιώργου Πανουσόπουλου και του Γρηγόρη Δανάλη ξετυλίγεται σε ένα έντονο ρεαλιστικό κλίμα. (Αγλαΐα Μητροπούλου, *Ελληνικός Κινηματογράφος*, 2006, Παπαζήσης)

Ο **Άδωνις Κύρου** (1923-1985) γεννήθηκε στην Αθήνα. Εντάχθηκε στην Εθνική Αντίσταση και στις αρχές του 1945 διέφυγε στο Παρίσι, μετά από σοβαρό τραυματισμό και ενώ είχε κατηγορηθεί ως ηθικός αυτουργός της δολοφονίας του Κίτσου Μαλτέζου. Σπούδασε λογοτεχνία και η επαφή του με τους σουρεαλιστές τον οδήγησαν στο να γίνει κριτικός κινηματογράφου και σκηνοθέτης. Σκηνοθέτησε τις σουρεαλιστικές μικρού μήκους ταινίες *Η κατατρόπωση* (1957), *Η κόμπ* (1960), *Ο καιρός των δολοφόνων* (1962) και *Ένας τίμιος άνθρωπος* (1964). Επέστρεψε προσωρινά στην Ελλάδα και σκηνοθέτησε *Το μπλόκο* (1964). Η δεύτερη και τελευταία μεγάλου μήκους ταινία του γυρίστηκε στη Γαλλία με τίτλο *Ο μοναχός* (1972). Στα ελληνικά κυκλοφορεί το βιβλίο του «Ο σουρεαλισμός στον κινηματογράφο» (Κάλβος, 1976).

Κιέριον

Σκηνοθεσία

Δήμος Θέος

Σενάριο

Δήμος Θέος,

Κώστας Σφήκας

Φωτογραφία

Γιώργος Πανουσόπουλος

Μοντάζ

Βαγγέλης Σερντάρης

Μουσική

Βαγγέλης Μανιάτης

Ηθοποιοί

Ανέστης Βλάχος,

Κυριάκος Κατζουράκης,

Ελένη Θεοφίλου,

Δήμος Σταρένιος,

Έλλη Ξανθάκη,

Σταύρος Τορνές,

Κώστας Σφήκας,

Θόδωρος Αγγελόπουλος

Παραγωγή

Γιώργος Παπαλιός,

Δήμος Θέος

Πηγή κόπιας

Ελληνικό Κέντρο

Κινηματογράφου

Μυθοπλασία, 1968, Ελλάδα, 90'

Ασπρόμαυρη, Με ήχο, Ελληνικά

Η ταινία αναφέρεται στη γνωστή «υπόθεση Πολκ», τη δολοφονία του αμερικανού δημοσιογράφου Τζωρτζ Πολκ που είχε έρθει στην Ελλάδα για να πάρει συνέντευξη από τον Μάρκο Βαφειάδη και κατά μυστηριώδη τρόπο βρέθηκε δολοφονημένος, αλλά και στον τότε πρόσφατο Πόλεμο των Έξι Ημερών (1967). Στην ταινία, ένας δημοκρατικός δημοσιογράφος, ο Αίμος Βαγενάς, συλλαμβάνεται με την κατηγορία της συμμετοχής στη δολοφονία του αμερικανού δημοσιογράφου, με τον οποίο ήταν φίλοι. Η ενοχή του δεν αποδεικνύεται και αφήνεται προσωρινά ελεύθερος. Με τη δημοσιογραφική του ιδιότητα αρχίζει να ερευνά την υπόθεση για την οποία κατηγορήθηκε, όμως αντιλαμβάνεται ότι οι Αρχές επιδιώκουν τη συγκάλυψη της αλήθειας και την παραπλάνηση της κοινής γνώμης. Η ταινία, με επιδράσεις από τον Γκοττάρ, αποτελεί επίσης την πρώτη απεικόνιση του φοιτητικού κινήματος αλλά και των αυταρχικών μεθόδων της Ελληνικής Αστυνομίας.

Ο **Δήμος Θέος** (1935-2019) γεννήθηκε στην Καρδίτσα. Το 1953 ήρθε στην Αθήνα και εργάστηκε ως βοηθός σκηνοθέτη σε ταινίες του εμπορικού κινηματογράφου. Η πρώτη του σκηνοθετική δουλειά ήταν το μικρού μήκους πολιτικό ντοκιμαντέρ για τη δολοφονία του Γρηγόρη Λαμπράκη, *100 ώρες του Μάν* (1963), το οποίο συν-σκηνοθέτησε με τον Φώτο Λαμπρινό. Το 1967, ξεκίνησε την ταινία *Κιέριον*, την οποία δεν ολοκλήρωσε, λόγω της δικτατορίας, ενώ διέφυγε στο εξωτερικό. Το *Κιέριον* αποτελεί ίσως την πρώτη ελληνική πολιτική ταινία, ενώ παράλληλα εγκαινίασε τον Νέο Ελληνικό Κινηματογράφο, παίρνοντας μάλιστα ειδική τιμητική διάκριση στο Διεθνές Φεστιβάλ Κινηματογράφου της Βενετίας, το 1968. Σκηνοθέτησε, επίσης, τις ταινίες *Διαδικασία* (1976), *Καπετάν Μειντάνος* (1987) και *Ελεάτης Ξένος* (1996). Πρωτοπόρος και αιρετικός, υπηρέτησε ένα σινεμά δοκιμαϊκό, ερχόμενος σε ρήξη τόσο με το κυρίαρχο μοντέλο παραγωγής ταινιών, όσο και με τις κυρίαρχες ιδεολογίες της μεταπολίτευσης.

Γράμμα από το Σαρλερουά

Σκηνοθεσία
Λάμπρος Λιαρόπουλος
Σενάριο
Λάμπρος Λιαρόπουλος
Φωτογραφία
Σταύρος Χασάπης
Μοντάζ
Αντώνης Τέμπος
Αποκατάσταση
Ταινιοθήκη της Ελλάδος
Πηγή κόπιας
Ταινιοθήκη της Ελλάδος

Ντοκιμαντέρ, 1965, Ελλάδα, 12', Ασπρόμαυρο, Με ήχο, Ελληνικά

Με αφηγηματικό όχημα το γράμμα ενός μετανάστη προς τη μητέρα του, ο οποίος δουλεύει στα ανθρακωρυχεία του Σαρλερουά στο Βέλγιο, σε αυτό το ντοκιμαντέρ ο Λιαρόπουλος, με την προσωπική και ευαίσθητη ματιά του, αποτυπώνει τη ζωή των ελλήνων μεταναστών ανθρακωρύχων σε αυτή την ευρωπαϊκή χώρα που τους προσφέρει όλα τα υλικά αγαθά, εκτός από την πιθανότητα επιστροφής στην πατρίδα. Την πίκρα τους αυτή τονίζουν τα λόγια σκηνοθέτη: «Για τούτο και σπάνια τους ακούς να μιλούν για γυρισμό στην Ελλάδα. Έχουν αποδεχθεί καρτερικά την εξορία τους, παράλογη κατάληξη μιας μετανάστευσης που δεν ήταν αναζήτηση τύχης, αλλά αναζήτηση του καθημερινού [...] Γι' αυτούς τους Έλληνες έγινε το Γράμμα από το Σαρλερουά. Είναι ο ελάχιστος φόρος ευγνωμοσύνης μου, για όσα μ' έμαθαν, για όσα μ' έκαναν να αισθανθώ τις μέρες που έζησα κοντά τους, προετοιμάζοντας και γυρίζοντας την ταινία μου».

Ο **Λάμπρος Λιαρόπουλος** (1936-1983) σπούδασε νομικά στην Αθήνα καθώς και κινηματογράφο στη σχολή IDHEC στο Παρίσι. Εκεί γνώρισε και εργάστηκε ως γραμματέας του συνιδρυτή της Γαλλικής Ταινιοθήκης Ανρί Λανγκλουά, ο οποίος και χρηματοδότησε το Γράμμα από το Σαρλερουά (1965). Έχοντας επιστρέψει στην Ελλάδα, σκηνοθέτησε τη μικρού μήκους μυθοπλαστική ταινία *Αθήνα, πόλη χαμόγελο* (1967), στην οποία ακούγεται για πρώτη φορά το τραγούδι του Μάνου Λοΐζου «Το ακορντεόν». Η δικτατορία τον οδήγησε πάλι στη Γαλλία, όπου εργάστηκε για τη γαλλική τηλεόραση. Με την επιστροφή του στην Ελλάδα σκηνοθέτησε την αυτοβιογραφική ταινία μυθοπλασίας *Το άλλο γράμμα* (1976). Τα τελευταία χρόνια της ζωής του εργάστηκε ως σκηνοθέτης για το ΚΚΕ και για την κρατική τηλεόραση.

Διόρθωση

Σκηνοθεσία
Θάνος Αναστόπουλος
Σενάριο
Θάνος Αναστόπουλος,
Βασίλης Ραΐσης
Φωτογραφία
Ηλίας Αδαμής
Μοντάζ
Ναπολέων Στρατογιαννάκης
Μουσική
Κεnan Akkawi, Στέφανος Ευθυμίου
Ηθοποιοί
Γιώργος Συμεωνίδης, Ornela Kapeian, Savina Alimani, Νίκος Γεωργάκης, Δημήτρης Λιόλιος
Παραγωγή
Θάνος Αναστόπουλος,
Κώστας Κεφάλας,
Στέλλα Θεοδωράκη
Πηγή κόπιας
Φαντασία Οπτικοακουστική ΕΠΕ

Μυθοπλασία, 2007, Ελλάδα, 87'
Έγχρωμο, Με ήχο, Ελληνικά

Με αφορμή ένα πραγματικό περιστατικό γηπεδικής βίας το 2004, η ταινία αφηγείται την ιστορία ενός μετανιωμένου χούλιγκαν, ο οποίος έχει δολοφονήσει έναν Αλβανό την ημέρα που η Αλβανία κέρδισε την Ελλάδα στο Παγκόσμιο Κύπελο Ποδοσφαίρου. Ύστερα από την αποφυλάκισή του, βρίσκει την οικογένεια του θύματος και τους παίρνει υπό την προστασία του. Όπως σημειώνει η Μαρία Κομνηνού: «Η *Διόρθωση* είναι μια ταινία για τη συγχώρεση [...] Μια διαυγής, σχεδόν μπρεσονική ιστορία, που εναντιώνεται στους “ηθικολογικούς πανικούς” για τους μετανάστες, που ενορχηστρώνουν και δημοσιοποιούν ο Τύπος και η τηλεόραση».

Ο **Θάνος Αναστόπουλος** (1965) γεννήθηκε στην Αθήνα και σπούδασε φιλοσοφία στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων. Έκανε μεταπτυχιακές σπουδές φιλοσοφίας και κινηματογράφου στο Παρίσι. Το 1996, ίδρυσε μαζί με τη Στέλλα Θεοδωράκη την εταιρεία παραγωγής Φαντασία Οπτικοακουστική ΕΠΕ. Έχει σκηνοθετήσει μικρού μήκους ταινίες και ντοκιμαντέρ, όπως το ντοκιμαντέρ *Η τελευταία παραλία* (2016), καθώς και τις μεγάλου μήκους ταινίες: *Όλο το βάρος του κόσμου* (2003), *Διόρθωση* (2007) και *Η κόρη* (2012).

Σκηνοθεσία
Αντουανέττα Αγγελίδη
Σενάριο
Αντουανέττα Αγγελίδη
Φωτογραφία
Paco Perinan
Μοντάζ
Αντουανέττα Αγγελίδη
Μουσική
Gilbert Artman
Πηγή κόπιας
Αντουανέττα Αγγελίδη

Σκηνοθεσία - Σενάριο - Φωτογραφία
Εύα Στεφανή
Μοντάζ
Αλέξανδρος Σαμψωνίδης
Μουσική
Νίκος Ζωιόπουλος
Έρευνα
Μίρκα Παπαδοπούλου,
Βαρβάρα Παπαδοπούλου
Παραγωγή
Εύα Στεφανή, GRAAL, Ελληνικό Κέντρο Κινηματογράφου
Πηγή κόπιας
Εύα Στεφανή

Παραλλαγές στο ίδιο θέμα

Idées Fixes / Dies Irae

Πειραματικό, 1977, Ελλάδα, 63', Ασπρόμαυρη, Με ήχο, Ελληνικά/Γαλλικά

Η Αντουανέττα Αγγελίδη σημειώνει για την ταινία: «Τα τρία ζητήματα που από την αρχή με απασχολούσαν είναι η σημασία της κινηματογραφικής γραφής ως εγγραφή του αντιστικτικού διαλόγου των φωνών που παράγονται από την κινηματογραφική ετερογένεια, η διερεύνηση των ορίων της κινηματογραφικής αναπαράστασης, και η ενσωμάτωση της υποκειμενικότητας της δημιουργού. Η ταινία αφορά τις αναπαραστάσεις του γυναικείου σώματος στην ιστορία της σύγχρονης τέχνης: το φύλο ως κατασκευή και όχι ως μοίρα. Δομείται σε δύο άξονες. Αφενός, οι αναπαραστάσεις του σώματος και το σώμα της αναπαράστασης. Αφετέρου, το ζήτημα της γραφής σε κατάσταση, και όχι για την κατάστασιν. Η ταινία γράφεται από την αρχή ως συγχρονική και διαχρονική σύνθεση και αναίρεση των κωδίκων ορισμένων εικόνων και ήχων. Η αναστροφή του κώδικα, καθώς και η σύγκρουση των διαφορετικών κωδίκων, γίνεται μέθοδος της γραφής και επομένως και της ανάγνωσης της ταινίας. Μια διαδοχή από έμμεσες αναφορές και παιχνίδια σχολιάζουν ανατρεπτικά αισθητικές θεωρίες και συγκεκριμένα έργα τέχνης».

Η **Αντουανέττα Αγγελίδη** (1950) είναι πρωτοπόρος του avant-garde κινηματογράφου στην Ελλάδα. Σπούδασε αρχιτεκτονική στην Αθήνα, σκηνοθεσία στη σχολή IDHEC και μαθητεύσέ με τον Κριστιάν Μετς στο Παρίσι. Σκηνοθέτησε τέσσερις μεγάλου μήκους ταινίες - *Παραλλαγές στο ίδιο θέμα* (1977), *Τόπος* (1985), *Οι ώρες* (1995) και *Κλέφτης ή η πραγματικότητα* (2001) - καθώς και εικαστικές εγκαταστάσεις. Το έργο της έχει προβληθεί και αναγνωριστεί διεθνώς.

Λουόμενοι

Ντοκιμαντέρ, 2008, Ελλάδα, 46'
Έγχρωμο, Με ήχο, Ελληνικά

Ένα ντοκιμαντέρ πάνω στην ανεμελιά και τη μελαγχολία των λουτροπόλεων. Η ζωή στις λουτροπόλεις κυλάει αργά και με ρυθμούς που θυμίζουν άλλες δεκαετίες. Μέσα σε αυτή τη νωχελική ατμόσφαιρα, οι ηλικιωμένοι νιώθουν ελεύθεροι να κάνουν πράγματα που τους απαγορεύει ο κοινωνικός τους περίγυρος. Αντί για ανθρώπους τρίτης ηλικίας έχει κάποιος την εντύπωση ότι περιβάλλεται από εφήβους σε παιδική κατασκήνωση.

Η **Εύα Στεφανή** (1964) είναι σκηνοθέτιδα ντοκιμαντέρ και συγγραφέας μικρής ποιητικής πρόζας, την οποία γράφει με εικόνες ή σε χαρτί. Διδάσκει θεωρία, ιστορία και πρακτική του κινηματογράφου στο Τμήμα Επικοινωνίας και ΜΜΕ του Πανεπιστημίου Αθηνών. Έχει γυρίσει περίπου τριάντα εθνογραφικά και πειραματικά ντοκιμαντέρ, από τα οποία αναφέρουμε ενδεικτικά τα εξής: *Αθήναι* (1995), *Ακρόπολις* (2001), *Το Κουτί* (2004), *Τι ώρα είναι;* (2007), *Χειρόγραφο* (2017), *Μέρες και νύχτες της Δήμητρας Κ.* (2021).

3

Η Ελλάδα
στις γαλλικές παραγωγές

Η διαθήκη του Ορφέα *Le testament d'Orphée*

Μυθοπλασία, 1960, Γαλλία, 79', Ασπρόμαυρη, Με ήχο, Γαλλικά

Σκηνοθεσία

Jean Cocteau

Σενάριο

Jean Cocteau

Φωτογραφία

Roland Pontoizeau

Μοντάζ

Marie-Josèphe Yoyotte

Μουσική

Georges Auric,

Martial Solal

Ηθοποιοί

Jean Cocteau,

Françoise Arnoul,

Claudine Auger,

Charles Aznavour,

Lucia Bosè

Παραγωγή

Cinédis, Les Éditions

Cinégraphiques

Αποκατάσταση

Eclair, με την υποστήριξη

του CNC, σε 4K

Πηγή κόπιας

Tamasa Distribution

Ο αρχαιοελληνικός μύθος του Ορφέα, του μουσικού που ταξίδεψε στον κάτω κόσμο για να φέρει πίσω την αγαπημένη του Ευρυδίκη, υπήρξε πηγή έμπνευσης για την κινηματογραφική τριλογία του Κοκτώ, η οποία ξεκίνησε με το *Αίμα του ποιητή* (1930), συνεχίστηκε με τον *Ορφέα* (1950) και ολοκληρώθηκε με τη *Διαθήκη του Ορφέα* (1960). Στην τελευταία του ταινία, τέσσερα χρόνια πριν το θάνατό του, ο ίδιος ο Κοκτώ ως Ορφέας κάνει έναν απολογισμό του πολυσχιδούς καλλιτεχνικού του έργου, με τον απaráμιλλο ποιητικό του τρόπο. Η κινηματογραφική ποιητική ή καλύτερα η αυτο-ποιητική του ενσωματώνει το ελευθεριάζον συντακτικό της ποίησης στους φαντασματικούς ρυθμούς των εικόνων του έργου του, για το οποίο, όπως έχει πει ο ίδιος, πέθανε και αναστήθηκε πολλές φορές. Η ταινία χρηματοδοτήθηκε εν μέρει από τον Φρανσουά Τρυφώ και στη διάρκειά της εμφανίζονται πολλές σημαντικές καλλιτεχνικές φυσιογνωμίες.

Ο **Ζαν Κοκτώ** (1889-1963) γεννήθηκε σε μια πλούσια οικογένεια, αλλά τραυματίστηκε ψυχικά από την αυτοκτονία του πατέρα του, όταν ήταν δέκα χρονών, καθώς και από το θάνατο ενός φίλου του, όταν ήταν είκοσι χρονών. Υπήρξε ένας από τους πιο πολυσχιδείς καλλιτέχνες του Μεσοπολέμου, εφόσον καταπιάστηκε σχεδόν με όλα τα καλλιτεχνικά είδη (λογοτεχνία, θέατρο, εικαστικά και κινηματογράφος), ενώ συνδέθηκε σχεδόν με όλες τις καλλιτεχνικές πρωτοπορίες της εποχής του. Αυτοκαταστροφικός, με υπερκειλίζουσα σεξουαλικότητα, στην τέχνη του ο Κοκτώ επέδειξε ένα αζεπέραστο μείγμα πάθους και ειλικρίνειας. Άλλες σημαντικές ταινίες του είναι: *Η πεντάμορφη και το τέρας* (1946) και *Τρομεροί γονείς* (1948), από το εξίσου σημαντικό θεατρικό του έργο.

Βάσσεσ / Bassae

Ντοκιμαντέρ μικρού μήκους, 1964, Γαλλία, 9'
Έγχρωμο, Με ήχο, Γαλλικά

Σκηνοθεσία

Jean-Daniel Pollet

Σενάριο

Alexandre Astruc

Φωτογραφία

Charlet Recors

Μοντάζ

Jean-Daniel Pollet

Μουσική

Guy Montassut

Ηθοποιοί

Jean Négroni

Παραγωγή

C.M.S.

Πηγή κόπιας

La traverse

Πρόκειται για μια ποιητική απόδοση της ιστορίας του ναού του Επικούριου Απόλλωνα στις Βάσσεσ της Φιγάλειας, στην Πελοπόννησο. Ο δωρικός αυτός ναός χτίστηκε από τον Ικτίνο τον 5ο αιώνα π.Χ. και αφιερώθηκε στον Απόλλωνα, για τη βοήθειά του στην υποχώρηση μιας επιδημίας πανώλης. Με τα λόγια του Πολέ:

«Από τότε που επέστρεψα από το ταξίδι μου στη Μεσόγειο, οι Βάσσεσ είναι το μέρος με το οποίο έπαθα εμμονή. Όταν το ανακάλυψα είπα στον εαυτό μου “εδώ πρέπει να είσαι”. Έτσι πήγαμε... Θέλαμε να καταγράψουμε στην κάμερα αυτό το αντικείμενο που είχε χάσει τη σημασία του, αλλά το οποίο ήταν φανταστικά μυστηριώδες». Η ποιητική των ερειπίων εκφράζεται και στην αφήγηση του Αλεξάντρ Αστρίκ (σκηνοθέτη και θεωρητικού της Nouvelle Vague): «Τα πάντα επιστρέφουν στη λάσπη και στη στάχτη, τίποτα δεν προκαλεί το χρόνο. Πώς οτιδήποτε θα το τολμούσε άλλωστε;».

Η τάξη / L'ordre

Ντοκιμαντέρ μικρού μήκους 1973, Γαλλία, 44'
Έγχρωμο και ασπρόμαυρο, Με ήχο, Ελληνικά/Γαλλικά

Το ποιητικό αυτό ντοκιμαντέρ αφορά το εγκαταλελειμμένο λεπροκομείο στην κρητική νησίδα της Σπιναλόγκα και εναλλάσσεται ανάμεσα σε πλάνα που κινούνται στα χαλάσματα, όπως τα φαντάσματα, και σε μια εκτεταμένη συνέντευξη με τον τυφλό και λεπρό Επαμεινώντα Ρεμουντάκη. Με τα λόγια του Πολέ:

«Ποτέ δεν τον ένιωσα ή τον είδα ως παραμορφωμένο. Όταν τον βλέπω εκεί, δεν σκέφτομαι τη λέπρα, σκέφτομαι τον Ρεμουντάκη, τίποτα άλλο... Στην πραγματικότητα, αυτή η ασυμμετρία, όλες αυτές οι ασυμμετρίες στο πρόσωπό του, αντί να του προσδίδουν ασχήμια, του δίνουν ένα είδος απολύτως εξαιρετικής πολλαπλότητας. Ο χάρτης αυτού του προσώπου μου θυμίζει ένα φράιστσιο, ένα βουνό που έχει υποστεί καταρρακτώδη βροχή και έχει διαβρωθεί, διαμορφώνοντας ένα τοπίο με φυσικό τρόπο».

Τρεις μέρες στην Ελλάδα Trois jours en Grèce

Ντοκιμαντέρ, 1991, Γαλλία, 84'
Έγχρωμο, Με ήχο, Γαλλικά

Ο Πολέ, με οδηγό τον φίλο του Πολ Ρουσσόπουλο, επέστρεψε στην Ελλάδα το 1990, κατά τη διάρκεια του Πολέμου του Κόλπου, και με τον μοναδικό του τρόπο να στοχάζεται με εικόνες το παρελθόν μέσω του παρόντος δημιουργήσε αυτό το στοχαστικό ντοκιμαντέρ. Εικόνες από τα αρχαιοελληνικά ερείπια στις Βάσσεσ και στους Δελφούς συνδυάζονται με εικόνες της Ελλάδας της εποχής, καθώς και με πλάνα από το σπίτι του στην Προβηγκία. Απαγγέλλονται, μεταξύ άλλων, αποσπάσματα από τον Όμηρο, τον Ευριπίδη, τον Γιάννη Ρίτσο, τον Πολ Κλοντέλ, αλλά και από τον ποιητή Φράνσις Πονγκ, στο έργο του οποίου ο Πολέ θα αφιερώσει την επόμενη ταινία του. Ο Πολέ, με αξιοθαύμαστη κινηματογραφική ροή, υφαίνει το άλλοτε και το τώρα με το εδώ και το εκεί, καλώντας μας να αναστοχαστούμε το συλλογικό φαντασιακό μας για την αρχαιότητα.

Μεσόγειος / Méditerranée

Ντοκιμαντέρ μικρού μήκους, 1963, Γαλλία, 44'
Έγχρωμο, Με ήχο, Γαλλικά

Σκηνοθεσία

Jean-Daniel Pollet

Σενάριο

Philippe Sollers

Φωτογραφία

Jean-Daniel Pollet,
Jean-Jacques Rochut

Μοντάζ

Jean-Daniel Pollet,
Jacqueline Raynal

Μουσική

Antoine Duhamel

Παραγωγή

Les films du Losange,
Les films de Jean-Daniel Pollet

Πηγή κόπιας

La traverse

Ο Πολέ, μαζί με τον γερμανό σκηνοθέτη Βόλκερ Σλέντορφ, το 1962-63, ταξίδεψαν με τις κάμερές τους σε χώρες της Μεσογείου. Έπειτα, ο Πολέ, κλεισμένος για έξι μήνες σε ένα δωμάτιο χωρίς παράθυρο, άρχισε να μοντάρει το υλικό, ώσπου το ντοκιμαντέρ, όπως το διατύπωσε ο ίδιος, «άρχισε να μοντάρεται μόνο του», ενώ τα πλάνα στο μοντάζ, σαν λέξεις, άρχισαν να δημιουργούν «ακολουθίες φράσεων». Ύστερα, ο φίλος του Φιλίπ Σολέρ έγραψε την αφήγηση, ενώ ο Αντουάν Νταμέλ έγραψε τη λυρική μουσική. Το ποιητικό και δοκιμαστικό αυτό ντοκιμαντέρ είναι περισσότερο ένα ταξίδι στο μεσογειακό χρόνο παρά στο χώρο. Τα πρόσωπα και τα πράγματα του αλλοτινού παρόντος—ένας ψαράς, ένας κήπος, μια ταυρομαχία—αντιπαράτιθενται σε αρχαιοελληνικά και άλλων εποχών ερείπια, ενώ το επαναλαμβανόμενο πλάνο του κοριτσιού με τα κλειστά μάτια στο φορείο δίνει το ρυθμό στο μοντάζ αλλά και παραπέμπει στη λήθη, στην οποία αναγκαστικά υποπίπτει η αρχαιότητα. Το συγκεκριμένο ντοκιμαντέρ σηματοδότησε την αρχή της αγάπης του Πολέ για την Ελλάδα.

Ο **Ζαν-Ντανιέλ Πολέ** (1936-2004) γεννήθηκε σε μια μεγαλοαστική οικογένεια και σπούδασε πολιτικές επιστήμες. Τη δεκαετία του 1950 άρχισε να συχνάζει στους παρισινούς κινηματογραφοφιλικούς κύκλους και γρήγορα αναγνωρίστηκε ως πολλά υποσχόμενος σκηνοθέτης. Ξεχώρισε με το ιδιαίτερο ύφος του στο είδος του ποιητικού ντοκιμαντέρ. Ωστόσο, η ιδιαίτερη γραφή του αναδεικνύεται και στο επίπεδο της μυθοπλασίας, καθώς και στις ταινίες με τον αγαπημένο του κωμικό ηθοποιό Κλοντ Μελκί. Το έργο του δεν είναι εύκολα κατατάξιμο, αν και συνδέθηκε με τη Nouvelle Vague και τους σκηνοθέτες της «αριστερής όχθης». Το 1989, ένα σοβαρό ατύχημα μείωσε την κινητικότητα του και για το λόγο αυτό γύρισε τις τελευταίες του ταινίες στο χώρο μέσα και γύρω από το σπίτι του.

Z / Z

Σκηνοθεσία

Costa-Gavras

Σενάριο

Vasilis Vasilikos,

Jorge Semprún

Φωτογραφία

Raoul Coutard

Μοντάζ

Françoise Bonnot

Μουσική

Mikis Theodorakis

Ηθοποιοί

Yves Montand,

Irene Papas,

Jean-Louis Trintignant,

François Périer,

Jacques Perrin

Παραγωγή

Valoria Films,

Reggane Films,

Office National

pour le Commerce

et l'Industrie

Cinématographique

(ONCIC)

Πηγή κόπιας

Ταινιοθήκη της Ελλάδος

Μυθοπλασία, 1969, Γαλλία/Αλγερία, 127', Έγχρωμο, Με ήχο, Γαλλικά/Ρωσικά/Αγγλικά

Στη διάρκεια της δικτατορίας, στο Παρίσι ο Κώστας Γαβράς, σε συνεργασία στο σενάριο με τον ισπανό συγγραφέα Χόρχε Σεμπρούν, διασκεύασε το ομώνυμο μυθιστόρημα (1966) του Βασίλη Βασιλικού, για τη δολοφονία του ερηνιστή βουλευτή της ΕΔΑ Γρηγόρη Λαμπράκη από ακροδεξιούς παρακρατικούς, το 1963. Στο πολιτικό αυτό θρίλερ, γαλλο-αλγερινής παραγωγής, στο οποίο, όπως αναφέρεται στους τίτλους, η ομοιότητα με τα πραγματικά γεγονότα είναι σκόπιμη, απεικονίζονται τα γεγονότα της δολοφονίας ενός επιστήμονα και οι προσπάθειες τόσο της αναζήτησης των ενόχων και της απονομής δικαιοσύνης όσο και της συγκάλυψης της κυβερνητικής εμπλοκής. Πρόθεση των δημιουργών ήταν το Z του τίτλου να προφέρεται «ζει» και όχι «ζήτα», καθώς ήθελαν να εκφράζει ηχητικά το σύνθημα που ακουγόταν στις διαδηλώσεις που πραγματοποιήθηκαν όταν δολοφονήθηκε ο βουλευτής: «Λαμπράκη ζεις, εσύ μας οδηγείς» και «Ζει, Ζει, Ζει». Δεν είναι τυχαίο ότι ο Γαβράς ζήτησε από τον Μίκη, τον ιδρυτή της νεολαίας Λαμπράκη να γράψει τη μουσική της ταινίας. Όπως περιγράφει στην αυτοβιογραφία του μετά από δύο αποτυχημένες προσπάθειες να επικοινωνήσουν με τον Μίκη στη Ζάτουνα «λαμβάνουμε ένα πακέτο από τσιγάρα που πάνω του ο Μίκης είχε γράψει την άδεια να χρησιμοποιήσουμε τη μουσική του.»

Ο Κώστας Γαβράς (1933) γεννήθηκε στην Αρκαδία και μεγάλωσε στην Αθήνα. Ενταγμένος στην αριστερά, εγκατέλειψε την Ελλάδα το 1952, λόγω του δυσμενούς πολιτικού κλίματος, και εγκαταστάθηκε στο Παρίσι. Αρχικά σπούδασε φιλολογία και στη συνέχεια κινηματογράφο. Ξεκίνησε ως βοηθός σκηνοθέτη, κοντά σε γνωστά ονόματα του γαλλικού κινηματογράφου (Ρενέ Κλερ, Ζακ Ντεμί, κ.ά.). Η ταινία Z (1969) κέρδισε το Όσκαρ Ξενογλώσσας Ταινίας και έδωσε στον Γαβρά διεθνή αναγνώριση. Θεωρείται ένας από τους πιο σημαντικούς σκηνοθέτες πολιτικών ταινιών παγκοσμίως. Αξιοσημείωτες είναι οι ταινίες του: *Η ομολογία* (1970), *Κατάσταση πολιορκίας* (1972), καθώς και οι πιο πρόσφατες *Το τσεκούρι* (2005) και *Το κεφάλαιο* (2012). Έχει διατελέσει πρόεδρος της Γαλλικής Ταινιοθήκης από το 1982 έως το 1987 και από το 2007 έως σήμερα.

Ο Χριστός ξανασταυρώνεται Celui qui doit mourir

Σκηνοθεσία

Jules Dassin

Σενάριο

Ben Barzman, Jules Dassin,

André Obey, βασισμένο

στο μυθιστόρημα

του Νίκου Καζαντζάκη

Φωτογραφία

Gilbert Chain,

Jacques Natteau

Μοντάζ

Roger Dwyre, Pierre Gillette

Μουσική

Georges Auric

Ηθοποιοί

Jean Servais, Carl Möhner,

Grégoire Aslan, Gert Fröbe,

Melina Mercouri

Παραγωγή

Indusfilms, Prima Film,

Cinétel

Πηγή κόπιας

Ταινιοθήκη της Ελλάδος

Μυθοπλασία, 1957, Γαλλία/Ιταλία, 122'

Ασπρόμαυρη, Με ήχο, Γαλλικά

Πρόκειται για γαλλική παραγωγή που συνιστά κινηματογραφική διασκευή του μυθιστορήματος του Νίκου Καζαντζάκη «Ο Χριστός ξανασταυρώνεται», από τον αμερικανό σκηνοθέτη της διασποράς Ζιλ Ντασέν. Σε ένα τουρκοκρατούμενο κρητικό χωριό, Έλληνες και Τούρκοι ζουν ειρηνικά, και ο παπάς κάθε χρόνο ετοιμάζει το έθιμο της αναπαράστασης των Παθών του Χριστού, με πρόσωπα διαλεγμένα από τους ίδιους τους κατοίκους. Στην πορεία, όμως, το δρώμενο θα λάβει διαστάσεις πραγματικής σύγκρουσης, όταν φτάνουν οι κτηνηγένοι κάτοικοι ενός άλλου, κατεστραμμένου από τους Τούρκους, χωριού ζητώντας εκεί καταφύγιο. Παρόλο που οι γαλλικοί διάλογοι δεν αποδίδουν εξίσου εκφραστικά την κρητική και την καζαντζακική γλώσσα, η σκηνοθεσία του Ντασέν θεωρήθηκε αξιομνημόνευτη, με τις πλάγιες κινήσεις της κάμερας στα ευρεία πλάνα του σινεμασκόπ.

Ο Ζιλ Ντασέν (1911-2008), σπουδαίος αμερικανο-εβραίος σκηνοθέτης, ξεκίνησε την καριέρα του στο Χόλιγουντ, με ταινίες φιλμ νουάρ. Αξιοσημείωτη, εκτός των άλλων για τα εξωτερικά της γυρίσματα, είναι η *Γυμνή πόλη* (1948). Την περίοδο του μακαρθισμού, οι αριστερές πολιτικές του πεποιθήσεις τον οδήγησαν στην Ευρώπη. Με τη γαλλική παραγωγή *Ριφιφι* (1954) κέρδισε το Βραβείο Σκηνοθεσίας στο Φεστιβάλ των Καννών, όπου γνώρισε τη σύντροφό του στη ζωή και στην τέχνη Μελίνα Μερκούρη, και έκτοτε αγάπησε βαθιά την Ελλάδα. Μαζί γύρισαν εννέα ταινίες, μεταξύ των οποίων: *Ποτέ την Κυριακή* (1960), *Φαίδρα* (1962), *Τοπκαπί* (1964), *Η δοκιμή* (1972) και *Κραυγή γυναικών* (1974).

Σκηνοθεσία

Ροβήρος Μανθούλης

Σενάριο

Ροβήρος Μανθούλης

Φωτογραφία

Γιάννης Έξαρχος,
Stephane Zarasnick

Μοντάζ

Brigitte Dorness

Μουσική

Λουκιανός Κηλαπδόνης

Ηθοποιοί

Αφήγηση από
την Άννα Μακράκη

Παραγωγή

La Sept Arte, ET-2, YGREC
Productions, Palette Ltd.

Πηγή κώπιας

Αρχείο EPT

Ο ελληνικός εμφύλιος πόλεμος

La Guerre civile grecque

Ντοκιμαντέρ, 1997, Γαλλία/Ελλάδα, 61'

Έγχρωμο & ασπρόμαυρο, Με ήχο, Ελληνικά/Γαλλικά/Αγγλικά

Ο Ροβήρος Μανθούλης, ένας από τους πιο σημαντικούς διαμεσολαβητές των πολιτιστικών σχέσεων μεταξύ Ελλάδας και Γαλλίας στο οπτικοακουστικό πεδίο, δημιούργησε, το 1997, για το γαλλικό πολιτιστικό κανάλι Arte (σε συμπαραγωγή με την FR-3 και τη NET), το συγκεκριμένο ντοκιμαντέρ, στο οποίο αξιοποιούνται σπάνια κινηματογραφικά ντοκουμέντα (από το συνεργείο του Δημοκρατικού Στρατού, από το BBC και από αρχεία των χωρών και των δύο αντίπαλων στρατοπέδων), καθώς και μαρτυρίες προσώπων ταγμένων στη μία ή την άλλη πλευρά. Για τις δυσκολίες του εγχειρήματος, ο Μανθούλης είχε πει: «Με δεδομένο ότι το ντοκιμαντέρ προοριζόταν εν πολλοίς για ξένα τηλεοπτικά δίκτυα οφείλαμε να είμαστε πολύ πιο ξεκάθαροι ως προς το τι ακριβώς εξιστορούσαμε. Η βασική δυσκολία ήταν να βρεθεί η "αρχή του κουβαριού" καθώς τα γεγονότα ήταν αλληλένδετα και μας οδηγούσαν στο να πιάσουμε το νήμα όλο και πιο μπροστά. Οι διαφορετικές εκτιμήσεις γύρω από την αρχή του εμφυλίου μάς οδηγούσαν στα γεγονότα της Κατοχής, αυτά στη δικτατορία του Μεταξά και ακόμη παλιότερα, για να φθάσουμε τελικά στις πρώτες δεκαετίες του αιώνα». Ο Μανθούλης δημιούργησε και μια εξάωρη εκδοχή του ντοκιμαντέρ με τίτλο *Βίοι παράλληλοι του εμφυλίου* (1997).

Ο **Ροβήρος Μανθούλης**, ενεργός ως έφηβος στην αντι-ναζιστική αντίσταση, σπούδασε πολιτικές επιστήμες στην Αθήνα και στη συνέχεια κινηματογράφο στη Νέα Υόρκη. Ενώ σκηνοθέτησε ταινίες μυθοπλασίας, ενδεικτικά τις *Ψηλά τα χέρια Χίτλερ* (1963) και *Πρόσωπο με πρόσωπο* (1966), η εμμονή του υπήρξε το ντοκιμαντέρ. Εξόριστος στο Παρίσι την περίοδο της δικτατορίας, εργάστηκε στη γαλλική τηλεόραση. Το 1975 ανέλαβε για ένα χρόνο την καλλιτεχνική διεύθυνση της EPT, όπου δημιούργησε, μεταξύ άλλων, την επιτυχημένη σειρά «Παρασκίνιο». Αργότερα ταξίδεψε, φτιάχνοντας ντοκιμαντέρ για τη γαλλική τηλεόραση. Στις αρχές της δεκαετίας του 1980, κλήθηκε εκ νέου να συμβάλει στη βελτίωση της ελληνικής τηλεόρασης, αλλά τελικά αφιερώθηκε στη δημιουργία της τηλεοπτικής σειράς *Ακυβέρνητες πολιτείες* (1983-1986), μια γαλλική συμπαραγωγή. Τη δεκαετία του 1990 επιτέλεσε σημαντικό έργο ως διαμεσολαβητής των πολιτισμικών σχέσεων μεταξύ Ελλάδας και Γαλλίας, συστήνοντας τον ελληνικό πολιτισμό στα γαλλικά δρώμενα, ενώ επίσης εργάστηκε για την ανάδειξη του εκπαιδευτικού ρόλου της τηλεόρασης.

4

Ειδικές προβολές

Οι Απόκληδες των Αθηνών *Les Apaches d'Athènes*

Σκηνοθεσία

Δημήτρης Γαζιάδης

Σενάριο

Γιάννης Πρινέας (βασισμένο στην ομώνυμη οπερέτα του Νίκου Χατζηποστόλου (μουσική) και του Γιάννη Πρινέα (λιμπρέτο) του 1921)

Φωτογραφία

Μιχάλης Γαζιάδης

Μουσική

Γιάννης Τσελίκας (ανασύνθεση από την αρχική οπερέτα για την αποκατεστημένη έκδοση), Γιάννης Σαμπαροβαλάκης (μουσικολογική έρευνα), από το Κέντρο Ελληνικής Μουσικής. Εκτέλεση της πρωτότυπης και ανασυσταμένης μουσικής από την Εθνική Συμφωνική Ορχήστρα της ΕΡΤ και τους Μονωδούς της Εθνικής Λυρικής Σκηνής: Άννα Στυλιανάκη (Βέρα), Μιράντα Μακρυγιάννη (Τιτίκα), Χρήστος Κεχαίτης (Πρίγκιπας) υπό τη διεύθυνση του Αναστάσιου Συμεωνίδη

Ηθοποιοί

Πέτρος Επιτροπάκης, Μαίρη Σαγιάνου-Κατσέλλη, Στέλλα Χριστοφορίδου, Γιάννης Πρινέας, Γιώργος Χριστοφορίδης, Μαρία Μαντινέου, Μαρία Πρινέα, Όλγα Βαλετσίωτη

Παραγωγή

Νταγκ Φιλμ - Αφοί Γαζιάδων

Πηγή κόπιας

Ταινιοθήκη της Ελλάδος

Μυθοπλασία, 1930, Ελλάδα, 92', Ασπρόμαυρη, Με ήχο

Πρόκειται για την ιστορία του γοτευτικού αλλά απένταρου Πιερ Λαμπέτη, γνωστού ως Πρίγκιπα, την ερωτευμένη μαζί του ανθοπώλη Τιτίκα και τα δύο φιλαράκια του, το κωμικό ντουέτο του Καρούμπα (που τον υποδύεται ο λιμπρετίστας Γιάννης Πρινέας) και του Καρκαλέτσου. Στύνουν μια φάρσα στον πομπώδη και πλουσιότατο Ξενοφώντα Παραλή για να διεισδύσουν στο αρχοντικό του, λέγοντας ότι ο Πρίγκιπας είναι αριστοκράτης. Εκεί, ο Πρίγκιπας ανακαλύπτει ότι η κόρη του πλούσιου άνδρα, η Βέρα που τον γοτεύει, είναι η μυστηριώδης γυναίκα που διέσωσε νωρίτερα από ένα ατύχημα ιππασίας. Η τύχη θα χαμογελάσει στον Πρίγκιπα και θα κληρονομήσει ένα πλούσιο θείο, και ο Παραλής θα τον συγχωρέσει. Θα διαλέξει τελικά όμως την Τιτίκα.

Ο **Δημήτρης Γαζιάδης** (1897-1961) γεννήθηκε και πέθανε στην Αθήνα. Σπούδασε στην Ακαδημία Καλών Τεχνών του Μονάχου πριν αρχίσει να κάνει κινηματογράφο. Στο Βερολίνο, ήταν βοηθός των Γκέοργκ Παμπστ, Ερνστ Λούμπιτς, Αλεξάντρ Κόρντα και Αντρέ Ντουπόν. Επέστρεψε στην Ελλάδα για να κινηματογραφήσει τον Ελληνοτουρκικό πόλεμο (1919-1922), περισσότερο ως σκηνοθέτης ντοκιμαντέρ παρά ως κινηματογραφιστής επικαίρων. Δημιούργησε με τους αδελφούς του, Κώστα (οπερατέρ στις Ηνωμένες Πολιτείες) και Μιχάλη, την πρώτη ελληνική εταιρεία παραγωγής ΝΤΑΓΚ Φιλμ ΑΕ (DAG-Film Co), τη δεκαετία του 1920. Συνέχισε να δημιουργεί κυρίως ιστορικά ντοκιμαντέρ μέχρι το 1955.

Αποκατάσταση

Ψηφιακή αποκατάσταση σε 4K, το 2019, από την Ταινιοθήκη της Ελλάδος σε συνεργασία με τη Γαλλική Ταινιοθήκη, υπό την αιγίδα του Κώστα Γαβρά, με τη δωρεά του Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος, στο εργαστήριο L'Imagine Ritornata της Μπολόνια, από αρνητικό φιλμ 35mm σε βάση νιτρικής κυταρίνης, με γαλλικούς μεσσίτλους από τη Γαλλική Ταινιοθήκη. Υπεύθυνη αποκατάστασης ήχου και εικόνας ήταν η Ηλέκτρα Βενάκη, με επικεφαλής την Μαρία Κομνηνού.

Κα. Οι Μυρωμένες *Kha. Les Embaumées*

Σκηνοθεσία

Μαρία Κλωνάρη

Φωτογραφία

Κατερίνα Θωμαδάκη,

Μαρία Κλωνάρη

Μοντάζ

Κατερίνα Θωμαδάκη,

Μαρία Κλωνάρη

Περφόρμανς

Mylène Glykou,

Κατερίνα Θωμαδάκη,

Μαρία Κλωνάρη

Παραγωγή

ASTARTI- EIFF

Αποκατάσταση

Direction du patrimoine du CNC

με επίβλεψη της Κατερίνας

Θωμαδάκη, 2016

Αποκατάσταση από

Super 8 σε 2K

Πηγή κόπιας

CNC, Katerina Thomadaki

Πειραματική, 1979-1980, Γαλλία, 60'

Έγχρωμη, Βουβή

Με το *Κα. Οι Μυρωμένες*, Πρώτο τραγούδι για το *Ανοίκειο* η Μαρία Κλωνάρη καταδύεται στις αιγυπτιακές της ρίζες. Στα αρχαία αιγυπτιακά, το Κα είναι ο αιθερικός σωσίας του σώματος, ένα φάσμα που διασχίζει και περιβάλλει το υλικό σώμα εξασφαλίζοντας τη συνοχή του. Στο θάνατο το Κα εγκαταλείπει το σώμα σαν ψυχή. Οι αρωματικές ουσίες ήταν ουσιώδες συστατικό των επιθανάτιων τελετουργιών και των ταριχεύσεων. Τα αρχαία ονόματα των αρωμάτων που διασχίζουν το φιλμ προέρχονται από αιγυπτιακές, ελληνικές και εβραϊκές παραδόσεις. «Χρησιμοποιώ τα αρώματα σαν ένα ερέθισμα για να επεκτείνω την αντίληψη», γράφει η Μαρία Κλωνάρη. «*Το Κα. Οι Μυρωμένες* το έχω σκεφτεί σαν ένα τραγούδι συμφιλίωσης με την ιδέα του Θανάτου. Ο Θάνατος σα μεταμόρφωση της συνείδησης και της αντίληψης, πύλη επικοινωνίας με αόρατους κόσμους».

Η **Μαρία Κλωνάρη** γεννήθηκε στην Αίγυπτο και πέρασε τα παιδικά της χρόνια στην Αλεξάνδρεια. Στην Αθήνα σπουδάζει σκηνογραφία και γραφικές τέχνες στη Σχολή Καλών Τεχνών. Στο Παρίσι ακολουθεί σπουδές Αιγυπτολογίας στην Ecole Pratique des Hautes Etudes και αποκτά Μάστερ και DEA Φιλοσοφίας της Τέχνης στη Σορβόνη. Μαζί με την **Κατερίνα Θωμαδάκη** δημιουργούν στο Παρίσι τον «σωματικό κινηματογράφο» και συνυπογράφουν ένα πολυδιάστατο έργο – φιλμ, περφόρμανς διευρυμένου κινηματογράφου, εγκαταστάσεις, φωτογραφίες, ραδιοφωνικές δημιουργίες, θεωρητικά κείμενα. Ρετροσπεκτίβες τους έχουν παρουσιαστεί μεταξύ άλλων στο Κέντρο Πομπιτου, στη Γαλλική Ταινιοθήκη και στο μουσείο Jeu de Paume. Το CNC έχει αναγνωρίσει το κινηματογραφικό τους έργο ως μέρος της πολιτιστικής κληρονομιάς και έχει αποκαταστήσει υπό την επίβλεψή τους σειρά ταινιών τους. (www.klonaris-thomadaki.net/artsite.htm)

Αλέξης Ζορμπάς Zorba the Greek

Σκηνοθεσία

Μιχάλης Κακογιάννης

Σενάριο

Μιχάλης Κακογιάννης,
βασισμένο στο μυθιστόρημα
του Νίκου Καζαντζάκη

Φωτογραφία

Walter Lassally

Μοντάζ

Μιχάλης Κακογιάννης

Μουσική

Μίκης Θεοδωράκης

Ηθοποιοί

Anthony Quinn,
Alan Bates,
Irene Papas,
Lila Kedrova

Παραγωγή

20th Century Fox

Αποκατάσταση

Twentieth Century Fox,
2K DCP, με μονοφωνικό
ήχο, 2014

Πηγή κόπιας

Park Circus

Μυθοπλασία, 1964, Ελλάδα/ΗΠΑ/ΗΒ, 142'

Ασπρόμαυρη, Με ήχο, Ελληνικά/Αγγλικά

Ένας νεαρός βρετανός συγγραφέας έρχεται στην Κρήτη για να επαναλειτουργήσει ένα ορυχείο που έχει κληρονομήσει. Εκεί γνωρίζεται και συνεργάζεται με τον Αλέξη Ζορμπά, ένα σκληροτράχηλο, ενστικτώδη άνθρωπο που θα του αποκαλύψει μια άλλη όψη της ζωής. Ο Ζορμπάς, παρορμητικός και τυχοδιώκτης που ξέρει να χαίρεται κάθε στιγμή της ζωής, αναλαμβάνει να γίνει ο μέντοράς του. Τα σχέδια για το ορυχείο ναυαγούν, ενώ και η σχέση του συγγραφέα με μια όμορφη χήρα καταλήγει σε τραγωδία. Παρ' όλα αυτά, ο Ζορμπάς διατηρεί την αισιόδοξη πίστη του στη ζωή. Πρόκειται για ελεύθερη κινηματογραφική διασκευή του μυθιστορήματος «Βίος και πολιτεία του Αλέξη Ζορμπά» (1946) του Νίκου Καζαντζάκη. Εκκλησιαστικές ερμηνείες από τον Άντονι Κουίν, Άλαν Μπέιτς, Ειρήνη Παπά, Λίλα Κέντροβα, Γιώργο Φούντα. Και φυσικά η μουσική του Μίκη Θεοδωράκη που είναι συναρπαστική και άρρηκτα δεμένη με την παγκόσμια απήχηση της ταινίας.

Ο **Μιχάλης Κακογιάννης** (1921-2011), γεννήθηκε στην Κύπρο και σπούδασε νομικά, δραματικές τέχνες και σκηνοθεσία στο Λονδίνο. Εργάστηκε στην Ελληνική Υπηρεσία του BBC, στην αρχή ως μεταφραστής και εκφωνητής, και αργότερα ως διευθυντής της εκπομπής «Κυπριακή Ώρα». Το 1953 ήρθε στην Ελλάδα και συνδέθηκε στενά με την Αглаΐα Μητροπούλου και την Κινηματογραφική Λέσχη Αθηνών. Με την ταινία *Κυριακάτικο ξύπνημα* (1954), έκανε την αρχή της διεθνούς σκηνοθετικής του καριέρας. *Η Στέλλα* (1955), το *Κορίτσι με τα μαύρα* (1955), το *Τελευταίο ψέμα* (1958), η κλασική τριλογία του –*Ηλέκτρα* (1962), *Τρωάδες* (1971) και *Ιφιγένεια* (1976)– καθώς και ο Αλέξης Ζορμπάς (1964) είναι μερικές μόνο από τις ταινίες του που διαγωνίστηκαν και προβλήθηκαν στα εγκυρότερα φεστιβάλ παγκοσμίως, αποσπώντας πολλά βραβεία και τιμητικές διακρίσεις.

Ο γιος του Αμρ είναι νεκρός! Le fils d'Amr est mort!

Σκηνοθεσία

Jean-Jacques Andrien

Σενάριο

Jean-Jacques Andrien

Φωτογραφία

Yorgos Arvanitis

Μοντάζ

Philippe Gosselet

Μουσική

Claudio Monteverdi

Ηθοποιοί

Pierre Clementi,
Claire Wauthion,
Malcolm Djuric

Παραγωγή

Les Films de la Drève,
Satpec, Unité Trois

Πηγή κόπιας

Royal Film Archive
of Belgium - CINEMATEK

Μυθοπλασία, 1975, Βέλγιο/Γαλλία/Τυνησία, 80'

Έγχρωμη, Με ήχο, Γαλλικά/Αραβικά

Ένας νέος άντρας, για τον οποίο δε γνωρίζουμε πολλά, ζει με μια γυναίκα και ένα παιδί στις Βρυξέλες. Είναι πορτοφολάς και περιστασιακά έχει ως συνεργό κάποιον Βορειο-αφρικανό. Μια μέρα, τον βρίσκει νεκρό, μέσα σε ένα ρηγμαμένο λεωφορείο στο δάσος. Τότε συνειδητοποιεί ότι δεν ξέρει τίποτα γι' αυτόν, παίρνει τα χαρτιά του και ταξιδεύει στην Τυνησία για να βρει απαντήσεις. Ο κόσμος που πλάθει ο Ζαν Ζακ Αντριέν και τον οποίο φωτογραφίζει ο Γιώργος Αρβανίτης μάς καλεί να αναστοχαστούμε το ρατσισμό ενάντια στους μετανάστες από το Μαγκρέμπ.

Ο **Ζαν-Ζακ Αντριέν** (1944) είναι ένας σημαντικός γαλλόφωνος βέλγος σκηνοθέτης και παραγωγός (Les Films de la Drève). Η πρώτη μεγάλου μήκους ταινία του, *Ο γιος του Αμρ είναι νεκρός* (1975), κέρδισε τη Χρυσή Λεοπάρδαλη στο Φεστιβάλ του Λοκάρνο, το 1975. Άλλες ταινίες του είναι: *Le grand paysage d'Alexis Droeven* (1981) και *Αυστραλία* (1989).

Ο **Γιώργος Αρβανίτης** (1941) είναι ένας από τους πιο σημαντικούς έλληνες διευθυντές φωτογραφίας. Ξεκίνησε να εργάζεται σε παραγωγές της Φίνος Φιλμ. Στη συνέχεια συνεργάστηκε με τον Θόδωρο Αγγελόπουλο αλλά και με άλλους σημαντικούς έλληνες σκηνοθέτες, όπως η Τώνια Μαρκετάκη, ο Παντελής Βούλγαρης, ο Μιχάλης Κακογιάννης, κ.ά. Από το 1989 εγκαταστάθηκε μόνιμα στη Γαλλία. Έχει φωτογραφήσει σχεδόν εκατόν πενήντα ελληνικές και ξένες ταινίες και έχει κερδίσει δεκαπέντε βραβεία. Για την ταινία *Αυστραλία* (1989) του Αντριέν, ο Αρβανίτης κέρδισε το βραβείο Καλύτερης Φωτογραφίας στο Φεστιβάλ της Βενετίας, το 1989.

Ο κόσμος σου ανήκει Le monde est à toi

Σκηνοθεσία

Romain Gavras

Σενάριο

Karim Boukercha,

Noé Debré,

Romain Gavras

Φωτογραφία

André Chemetoff

Μοντάζ

Benjamin Weill

Μουσική

Sebastian Akchoté, Jamie xx

Ηθοποιοί

Karim Leklou,

Isabelle Adjani,

Vincent Cassel,

Oulaya Amamra

Παραγωγή

Iconoclast, Chi-Fou-Mi

Productions, StudioCanal,

NJJ Entertainment,

Tribus P Film,

120 Films

Πηγή κόπιας

Weirdwave

Μυθοπλασία, 2018, Γαλλία, 102'

Έγχρωμο, Με ήχο, Γαλλικά/Αγγλικά/Ισπανικά/Αραβικά

Ο Φρανσουά είναι ένας μικροκακοποιός που ονειρεύεται να γίνει ο επίσημος διανομέας μιας εταιρίας παγωτών στο Μαρόκο και να μπει στον ίσιο δρόμο. Όμως, οι ελπίδες του διαλύονται όταν ανακαλύπτει πως η μητέρα του, μια έμπειρη απατεώνισσα, έχασε όλες τις οικονομίες του στον τζόγο. Η μόνη λύση που του απομένει, για να βγάλει τα λεφτά που χρειάζεται, είναι να δεχτεί την πρόταση του αρχηγού της τοπικής συμμορίας και να αναλάβει μια τελευταία «δουλειά» στην Ισπανία. Πρόκειται για μια γκανγκστερική μαύρη κωμωδία με δυναμική και ρυθμική σκηνοθεσία που ρίχνει ένα ευαίσθητο βλέμμα στην παραβατικότητα των συμμοριών του υποκόσμου. Αξιοσημείωτη είναι η ερμηνεία του Βενσάν Κασέλ και της Ιζαμπέλ Ατζανί.

Ο **Ρομέν Γαβράς** (1981) είναι γαλλο-έλληνας σκηνοθέτης, γιος του γνωστού σκηνοθέτη Κώστα Γαβρά. Η πρώτη μεγάλου μήκους ταινία του έχει τίτλο *Θα έρθει η μέρα και για εμάς* (2010), ενώ ακολούθησε *Ο κόσμος σου ανήκει* (2018). Ο ίδιος δραστηριοποιείται ως σκηνοθέτης στον χώρο της διαφήμισης και είναι καταξιωμένος δημιουργός μουσικών βίντεο. Ήταν μέλος της ριζοσπαστικής κινηματογραφικής κολεκτίβας Κουτταϊμέ, ενώ έχει επίσης γυρίσει δεκάδες βίντεο-κλιπ, κυρίως rap μουσικής. Από τα πιο γνωστά είναι το *Bad Girls* (2012) για τη Μ.Ι.Α., το *No Church in the Wild* (2011) για τον Kanye West και το *Gosh* (2016) για τον Jamie xx.

Μιλώντας για τον κινηματογράφο

κεφάλαιο 21, Τα αντι-μαθήματα του Ανρί Λανγκλουά

Parlons cinéma, chapitre 21, Les anticours d'Henri Langlois

Ντοκιμαντέρ, 1977, Καναδάς, 41', Έγχρωμο, Με ήχο, Γαλλικά

Σκηνοθεσία

Harry Fischbach

Ηθοποιοί

Henri Langlois,

René Viénet,

Benoit Jacquot,

Pierre-Henri Deleau,

Patricia Moraz

Πηγή κόπιας

Cinémathèque

française

«Ο Λανγκλουά [ιδρυτής και διευθυντής της Γαλλικής Ταινιοθήκης] μιλά εδώ για όσα βρήκε. Και αυτό που βρήκε είναι σχεδόν όλα κινηματογράφος, τουλάχιστον το πιο ουσιαστικό του. Η ηρωική του απόπειρα να σώσει όσο το δυνατόν περισσότερες κόπιες ταινιών, να τις προστατεύσει από τον καταστροφικό χρόνο, τις κακές συνθήκες συντήρησης, την αδιαφορία των παραγωγών, την επιθυμία εξαφάνισης ή την επιθυμία καταστροφής, γέννησαν σ' εκείνον, εκτός από την άγρυπνη αίσθηση της επισφάλειας των πραγμάτων, μια βαθιά εξοικείωση με τις ταινίες, με το υλικό τους, τη φωτεινή τους λάμψη, την απώλεια της λάμψης τους, με τον ρυθμό του ξετυλίγματος μιας μπομπίνας, τη ροή των εικόνων που γεμίζουν ένα λεπτό χρόνο προβολής [...] Αυτή η εξοικείωση πηγάζει από μια "φυσική", θα λέγαμε, γνώση των ταινιών [...] Αυτό είναι που του επιτρέπει να απαντήσει με ηρεμία στο ερώτημα που θέτει στον εαυτό του: ποιες είναι οι δέκα καλύτερες ταινίες στον κόσμο (και όχι, όπως έγινε πρόσφατα, οι δέκα πιο σημαντικές –κάτι που δεν είναι ευθύνη κανενός); "Οι δέκα καλύτερες ταινίες στον κόσμο είναι οι δέκα ταινίες του Τσάπλιν"». Απόσπασμα από κείμενο που δημοσιεύτηκε αρχικά στο «La Persistance des images» (Cinémathèque française, 1996).

Ο **Χάρι Φίσιμπας** (1921-2010) γεννήθηκε στις Βρυξέλες. Ήταν παραγωγός και σκηνοθέτης, μεταξύ άλλων της τηλεοπτικής σειράς ντοκιμαντέρ Μιλώντας για κινηματογράφο (1977-1979). Έζησε τα περισσότερα χρόνια της ζωής του στο Τορόντο του Καναδά.

Συνομιλία με τον Ανρί Λανγκλουά

Conversation avec Henri Langlois

Ντοκιμαντέρ, 1975, Γαλλία, 22', Έγχρωμο, Με ήχο, Γαλλικά

Σκηνοθεσία

Pierre-André Boutang

Φωτογραφία

Jean Marie Burgess

Πηγή κόπιας

Cinémathèque

française

Ο Πιερ-Αντρέ Μπουτάν, πρωτεργάτης της πολιτιστικής δημιουργίας στην τηλεόραση, συνομιλεί με τον Ανρί Λανγκλουά, ιδρυτή της Γαλλικής Ταινιοθήκης, περιδιαβαίνοντας το Μουσείο του Κινηματογράφου [Musée du Cinéma, σήμερα Musée de la Cinémaèque]. Ο Λανγκλουά, συνοπτικός μα και συνάμα περιεκτικός, δίνει πολλές εξηγήσεις για την κατάσταση των πραγμάτων στο χώρο της κινηματογραφικής παραγωγής. Καταλαβαίνει κανείς ότι η αδιάλλακτη και ακάματη απασχόλησή του με τον κινηματογράφο έχει στόχο τη διατήρηση όλων των μορφών της τέχνης αυτής. Σύμφωνα με τον Λανγκλουά, αποστολή μιας ταινιοθήκης είναι η προβολή ταινιών και πρέπει να γίνεται για την εξάσκηση της οπτικής των θεατών. Εξίσου, όμως, σημειώνει: «Αυτό που με ενδιαφέρει είναι να γίνονται νέες ταινίες. Να προχωράει ο κινηματογράφος. Για μένα, η διάδοση της τέχνης από τις ταινιοθήκες είναι η δημιουργία ενός ζωντανού μουσείου. Ενός μουσείου αφιερωμένου όχι μόνο στο παρελθόν αλλά και στο μέλλον».

Ο **Πιερ-Αντρέ Μπουτάν** (1937-2008) γεννήθηκε στο Παρίσι. Το 1958, ενώ σπούδαζε πολιτικές επιστήμες έγινε φίλος με τον μέλλοντα σκηνοθέτη Ζαν-Ντανιέλ Πολέ, και οι δυο φίλοι έγιναν φανατικοί θιασώτες των κινηματογραφικών αιθουσών. Στη συνέχεια εργάστηκε και διέπρεψε στη γαλλική τηλεόραση ως δημοσιογράφος, παραγωγός και σκηνοθέτης πολιτιστικών εκπομπών σχετικά με τον κινηματογράφο, τη λογοτεχνία, τη φιλοσοφία και την πολιτική. Σκηνοθέτησε και παρήγαγε πολλά ντοκιμαντέρ με πρωταγωνιστές σημαντικές πνευματικές και πολιτικές προσωπικότητες, όπως ο Ζαν-Πιερ Μελβίλ, ο Φρανσουά Τρυφώ, ο Ζαν-Λικ Γκοντάρ, ο Ζαν Ρους, ο Σερζ Ντανέ, ο Ζιλ Ντελέζ, ο Φιντέλ Κάστρο, ο Τόνι Νέγκρι, κ.ά.

Η απόσταση ανάμεσα στον ουρανό κι εμάς (2019, 9')

Σκηνοθεσία: Βασίλης Κεκάτος
Ηθοποιοί: Νικολάκης Ζεγκίνογλου, (Ιώκο) Ιωάννης Κοτίδης
Χρυσός Φοίνικας Μικρού Μήκους Ταινίας, 72ο Φεστιβάλ Καννών

Νύχτα, παλιά Εθνική Οδός. Σε ένα ξεχασμένο βενζινάδικο, δυο άγνωστοι συναντιούνται για πρώτη φορά. Ο ένας έχει σταματήσει για να βάλει βενζίνη στη μηχανή του. Ο άλλος έχει ξεμείνει εκεί. Για να γυρίσει στην Αθήνα, του λείπουν 22,50€. Όσο ακριβώς κοστίζει η απόσταση που τους χωρίζει από τον ουρανό... Ένα απρόσμενο love story, τρυφερό και παθιασμένο, με φινάλε που απογειώνει την ταινία.

Ηλεκτρικός κύκνος (2019, 40')

Σκηνοθεσία: Κωνσταντίνα Κοτζαμάνη
Ηθοποιοί: Carlos Aduviri, Nelly Prince, Elisa Massino, Nikita Zuckerberg, Susana Rampin
Βραβείο Καλύτερης Μικρού Μήκους Ταινίας από την Ένωση Γάλλων Κριτικών, συμμετοχή στο Εθνικό Διαγωνιστικό Τμήμα του 42ου Διεθνούς Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους του Κλερμόν-Φεράν

Υποτίθεται πως τα κτίρια δεν κουνιούνται. Αλλά στη Λεωφόρο Λιμπερταδόρ 2050, ένα κτίριο κουνιέται. Μια περίεργη ναυτία εισχωρεί στους τοίχους και αποσυντονίζει τους κατοίκους. Αυτοί που ζουν στους ψηλούς ορόφους φοβούνται ότι θα πέσουν, αυτοί που μένουν πιο κάτω φοβούνται ότι θα πνιγούν. Μια σουρεαλιστική μικρογραφία του Μπουένος Άιρες. Μια ονειρική ταινία, με επίκεντρο ένα κτίριο που μοιάζει να έχει τη δική του ζωή.

Όλες οι φωτιές η φωτιά (2019, 24')

Σκηνοθεσία: Ευθύμης Κοσεμουντ Σανίδης
Ηθοποιοί: Νίκος Γεωργάκης, Δημήτρης Ξανθόπουλος, Θανάσης Μπράτος, Βαγγέλης Τσιμπογιάννης
Ειδικό Βραβείο της Επιτροπής, 42ο Φεστιβάλ Κλερμόν-Φεράν

Άντρες απελευθερώνουν πουλιά στα βουνά. Δύο αποξενωμένα αδέλφια δοκιμάζουν το σημάδι τους παρέα με τους γιους τους. Είναι η κυνηγετική περίοδος. Μπορεί η καρδιά ενός πουλιού να σταματήσει στον ουρανό χωρίς σκάγια να περάσουν το σώμα του; Μια ξεχωριστή ταινία, κινηματογραφημένη σαν ένα σύγχρονο γουέστερν, εμπνευσμένη από την κυνηγετική περίοδο στην Ελλάδα.

Πρώτος έρωτας (2020, 15')

Σκηνοθεσία: Χάρης Ραφτογιάννης
Ηθοποιοί: Βαγγελιώ Ανδρεαδάκη, Κωστής Κορωναίος
Συμμετοχή στο Εθνικό Διαγωνιστικό Τμήμα του 42ου Κλερμόν-Φεράν

Δυο μοναχικοί άνθρωποι συναντιούνται για πρώτη φορά. Τα σκυλιά τους επικοινωνούν. Ίσως και οι ίδιοι. Ταινία-έκπληξη που με όχημα τη σεξουαλικότητα των ζώων, μιλά τελικά για την ανθρώπινη μοναξιά και την αναζήτηση του έρωτα.

Route-3 (2019, 13')

Σκηνοθεσία: Θανάσης Νεοφώτιστος
Ηθοποιοί: Enes Kozličić, Lazar Dragojević, Simonida Mandić
Συμμετοχή στο Διεθνές Διαγωνιστικό Τμήμα του 42ου Φεστιβάλ του Κλερμόν-Φεράν

Στο βαγόνι του τραμ της Γραμμής 3, κατά τη διάρκεια μιας ζεστής μέρας στο κέντρο του Σαράγιεβο, η μεσήλικη κυρία με το λεοπάρ φόρεμα κερνάει τους επιβάτες φέτες ζουμερού πορτοκαλιού. Μια φέτα είναι το μόνο που συνδέει τη Νάντια, την πριγκίπισσα με το ροζ χιτζάμπ, τον Λούκα, τον παρθένο αλάνι έφηβο και τόσους άλλους, απλούς καθημερινούς ανθρώπους, επιβάτες της γραμμής. Όλους, εκτός από ένα ντροπαλό, πλην καυλωμένο, έφηβο με το όνομα Αμάρ. Όταν ο αισθησιασμός στη μεγάλη οθόνη συμπυκνώνεται σε μια φέτα πορτοκαλιού...

Third Kind (2018, 32')

Σκηνοθεσία: Γιώργος Ζώης
Ηθοποιοί: Αλέξανδρος Βαρδαξόγλου, Effi Rabsilber, Νικόλας Χανακούλας, Miankhail Waris Awalgul
Συμμετοχή στο 71ο Φεστιβάλ των Καννών (Εβδομάδα Κριτικής των Καννών)

Η Γη έχει εγκαταλειφθεί και το ανθρώπινο είδος έχει αναζητήσει καταφύγιο στο διάστημα. Τρεις αρχαιολόγοι του μέλλοντος επιστρέφουν, με στόχο να αναζητήσουν την πηγή ενός μυστηριώδους πεντάτονου σήματος που εκπέμπεται από τη Γη. Ο Γιώργος Ζώης πειραματίζεται με το κινηματογραφικό είδος της επιστημονικής φαντασίας, θέλοντας να μιλήσει για την σημερινή ζοφερή πραγματικότητα.

Ταινιοθήκη της Ελλάδος
Ιερά Οδός 48 & Μεγ. Αλεξάνδρου
Μετρό Κεραμεικός
Τηλ: 210-3612046

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής Ανάπτυξης

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΤΤΙΚΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Πολιτισμού
και Αθλητισμού

ΣΥΝΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ

ΤΑΙΝΙΟΘΗΚΗ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
> ΜΟΥΣΕΙΟ
ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ

★
EUROPA CINEMAS
CREATIVE EUROPE - MEDIA SUB-PROGRAMME

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΕΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΟ
ΚΕΝΤΡΟ
ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ

ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

LA
CINEMATHEQUE
FRANÇAISE

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΠΡΩΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
91,6 • 105,9
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑ

ΣΤΟΚΟΚΚΙΝΟ
105,5 FM

